

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

Lederster

Kolgans A32

Verhuis eens
een nestkast

Loopkevers
in 'De Swal'

IN HET NAJAAR
IS DE HEMEL
SOMS ERG BEVLOGEN.
VAN GANZEN
BIJVOORBEELD.

Geert De Kockere
www.litenatuurttjes.net

Editoriaal

- 3 Een paar goede voornemens

Algemene informatie

- 4-5 Zeldzame duinpaddenstoel duikt op in Lichtervelde

- 7 De IJzervallei, eindbestemming van Kolgans A32?

Natuur- en Milieunieuwtjes

- 8 Algemeen

Natuurpunt Expeditie 2019. Doe jij mee?

Word jij kurkambassadeur?

- 8-9 Kortemark

Aziatische hoornaars in Edewalle

- 9 Moorslede

Aanplant Chirobosje

- 9-10 Oudenburg

Anthea helpt!

Bezoek in de tuin

De Hoge Dijken in de lift

- 11 Roeselare

Dag van de Natuur in 'De Kleiputten': droog en veel jong volk

Verwelkom tuinvogels bij je thuis

- 12-14 Torhout

Haagscheren in het moeras

Graafwerken voor meer natuur

Grote werken in het Groenhovebos

- 17-24 Activiteiten

- 25 Programma JNM Roeselare

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT GISTEL-UDENBURG & HOGE DIJEN VZW

- 26-27 Welk soort fotografie kies jij?

NATUURPUNT MANDELSTREKE

- 28-29 Verhuis eens een uilenbak: vijfde keer, goede keer?

- 30-31 Tellers gezocht voor de akkervogels in Midden-West-Vlaanderen

NATUURPUNT DE RUIDENBERG

- 34-37 Insecten in de Swal in Koekelare - Deel 2:

loopkevers van schrale natte graslanden

Werken mee aan dit nummer:

Léon Baert, Ewoud Blonck, Koenraad Blonck, Geert Carette, Freddy Cordy, Eric Cosyns, Paul Debaenst, Roney Debaillie, Filip Declercq, Sofie Declercq, Sarah Defoort, Wouter Dekoninck, Philippe Deprez, Erwin Deraus, Marie-Rose Deschynck, Piet Desmet, Koen Devos, Leopold Dewulf, Xavier Dirix, Olivier Dochy, Jozef Germonprez, Régy Goemaere, Peter Hantson, Patrick Keirsebilck, Martine Lakiere, Marc Lambrecht, Isabel Lemahieu, Peter Lemmens, Koen Maertens, Koen Maes, Wim Marichal, Ludo Momerency, Koen Monteyne, Georges Pollentier, Dirk Raes, Wim Rommel, Emmanuel Seynaeve, Roosmarijn Steeman, Chris Timbremont, Nina Van Borsel, Marc Van Kerckvoorde, Lut Van Nieuwenhuysse, Bart Van Thuyne, Jean-Pierre Vandamme, Daan Vandekerckhove, Eric Vaneygen, Bart Vanwildemeersch, Maarten Verlinde, Peter Watthy & Ria Wyffels.

Omslagfoto en foto's hiernaast: Erwin Deraus

Een paar goede voornemens

2018 was een raar jaar, een jaar met zoveel weerrecords dat ik ergens onderweg de tel ben kwijtgeraakt. We kregen de warmste Belgische zomer sinds het begin van de waarnemingen, in 1833. En het was kurkdroog. 2018 was het jaar met het minste aantal regendagen ooit, waardoor het grondwaterpeil alarmerend laag stond. Zelfs in de herfstvakantie sneuvelden nog vijf weerrecords. Niet alleen kregen we die week de warmste novembernacht sinds het begin van de metingen, er werden ook vier dagrecords gebroken.

Zelden zo'n mooie nazomer meegemaakt. Ik zag het zelfs aan de vijgenboom in de tuin van ons secretariaat. In ons klimaat draagt die éénmaal vrucht per jaar. Behalve dit jaar. In oktober en november volgde er een tweede oogst verse vijgen, een klein wonder dat je eigenlijk alleen in het Middellandse Zeegebied mag verwachten.

Terwijl ik dit schrijf, in december, is 2018 hard op weg om het vierde warmste jaar ooit te worden. Dat maakt dat 2015, 2016, 2017 en 2018 samen de vier warmste jaren ooit zijn. Voor de twintig warmste jaren moet je trouwens maar 22 jaar terug in de tijd.

Zondag 2 december stapten in Brussel meer dan 65.000 mensen mee in de grootste klimaatmars die ooit in België werd georganiseerd. Een massaal en vredevol protest voor een beter leefmilieu. De eisen: minder boskap, meer hernieuwbare energie, meer fietspaden, meer schone lucht, minder plastic in onze oceanen, meer internationale solidariteit, meer toekomst voor onze kinderen. Kortom: meer politieke daadkracht voor natuur en milieu.

Voor al wie begaan is met het leefmilieu is deze mars een hart onder de riem. Een mooi signaal aan onze politici dat de inwoners van dit land actie willen om de opwarming van de aarde te beperken. Want 3 jaar na de ondertekening van het 'akkoord van Parijs' moeten de ronkende beloften nog steeds in daden worden omgezet.

Ondertussen is al lang duidelijk dat wij niet alles over mogen laten aan de overheid. Als we allemaal – ja, ook jij! – ons

steentje bijdragen, komen we al een heel eind. Beperk auto en vliegtuig, wandel en fiets, neem trein, tram en bus, start zelf een biogroententuin, isoleer je huis, koop lokaal, draag een dikkere trui, eet minder vlees, neem een wandelvakantie in eigen land,... En: plant bomen en struiken!

Tijdens de uitreiking van de geboortebomen in Koekelare zag ik ouders en kinderen met veel vreugde hun boom in ontvangst nemen. Enkele ouders vertelden me ook enthousiast dat ze na tien jaar de eerste okkernoten raaptten, de eerste vruchten van de geboorteboom van hun oudste kind.

Diezelfde periode werden in heel onze regio geboortebomen geplant of aan de ouders meegegeven om zelf te planten. Een mooi initiatief van de Gezinsbond samen met de gemeentebesturen. Daarnaast werden de voorbije maand ook bomen geplant in Moorslede (op het speelterrein van de Chiro van Dadizele) en in Staden (in natuurgebied 'De Vijfwegenpoel'). En binnenkort kan je in Koekelare weer helpen bij een nieuw bebossingsproject (Warandebos).

Mensen spreken mij daar regelmatig over aan: "Hé, goed gedaan van jullie" of "We hebben weer zo genoten van een wandeling door jullie natuurgebied". Ik wens je voor 2019 de tijd om even de natuur in te duiken. Je kan er genieten van het groen, je hoofd leeg maken en alle stress uit je lijf te laten vloeien, zodat je er helemaal ontspannen en vol energie weer tegenaan kan.

En als we dit jaar allemaal weer kleine stapjes in de goede richting zetten, komt die noodzakelijke omschakeling naar een CO2-neutrale en groene toekomst er misschien sneller dan we nu kunnen geloven. Samen kunnen we er iets aan doen! Tijd voor een paar goede voornemens? :-)

Georges Pollentier,
voorzitter,

namens de raad van bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.

Zeldzame duinpaddenstoel duikt op in Lichtervelde

De zeldzame Lederster, een tot 20 centimeter grote buikzwam, werd al in 2014 opgemerkt bij een sportveld in Lichtervelde, maar het duurde vier jaar voor de determinatie via microscopisch onderzoek onomstotelijk vaststond.

In de nazomer van 2014 zag Peter Lemmens bij het sportcentrum van Lichtervelde enkele opvallende paddenstoelen staan. De jonge witte exemplaren, met een diameter tot circa 15 cm, leken op kleine reuzenbovist, maar daar waren de zwammen niet glad genoeg voor. Enkele rijpe exemplaren waren stervormig opengebarsten, waarbij de donkere sporenmassa helemaal vrij kwam liggen. Het leek wel een aardster.

Bij gebrek aan fototoestel of smartphone kon Peter er geen foto van nemen. Zoekwerk in populaire paddenstoelengidsen leverde ook niets op en hij vergat het hele voorval. Tot hij begin oktober een bericht zag van de Nederlandse Mycologische Vereniging, waarin het ging over de eerste vondst in Nederland van

de aardsterachtige bovist, *Scleroderma polyrhizum*. Dat leek er toch wel verdomd op...

Hij ging onmiddellijk terug om te kijken of hij nog een foto kon maken, maar er was geen spoor meer te vinden van deze paddenstoelen. Verdere bezoeken in 2015 en 2016 leverden niets op. Geen paddenstoelen. Maar in de zomer van 2017 waren ze er weer, en in flinke aantallen.

Extra uitdaging: de paddenstoelen groeien op een aantal aardehopen bij het voetbalveld. Hier wordt het mengsel van aarde en grasresten gestort dat overblijft na het effenen van het voetbalveld. Kinderen uit de buurt gebruiken deze 'bergen' als cross- en speelterrein. Bovendien startten daar in 2017 bouwwerken.

Voor de vruchtlichamen de kans kregen om sporen te vormen, kregen ze te maken met kindervoeten, bos- en grasmaaiers, auto's en fietsen. Geen enkel exemplaar bleef onbeschadigd, maar

enkele fragmenten kwamen wel nog tot rijping. Het sneuvelen van vruchtlichamen vormt geen probleem voor de zwam zelf, want die zit onder de grond in de vorm van een netwerk van fijne draden (zwamvlok). De vruchtlichamen (paddenstoelen) dienen enkel voor de verspreiding van de zwam.

Er werd materiaal verzameld dat aan een aantal paddenstoelspecialisten werd bezorgd, maar die raakten er ook niet uit wijs. Uiteindelijk duurde het nog tot eind september 2018 voor duidelijk was wat er hier groeit. Karel Van de Put, de specialist in Vlaanderen voor de buikzwammen (*Gasteromyceten*) determineerde de soort na microscopisch onderzoek als Lederster (*Mycenastrum corium*).

De Lederster dankt haar naam aan de dikke, kurkachtige, leerachtige slippen die stervormig openscheuren. Zodra de paddenstoel rijp is, komen de donkerbruine, verstuvende sporen op die manier bloot te liggen. Het is een opruimer van dode plantenresten die

Jonge exemplaren van de Lederster zijn witcrème tot donker grijs en grof geschubd. Het heeft wat weg van een reuzegrote en spierwitte aardappelbovist.

De rijpe exemplaren barsten stervormig open, waarbij de donkere sporenmassa helemaal vrij komt te liggen.

Een collega omschrijft ze in dit stadium als een 'ontpofte tiramisu'. :-)

De 'speelbergen' bij het Lichterveldse voetbalplein waar de ledersterren groeien.
Links vooraan in het gras een exemplaar.

voornamelijk langs de kust groeit op stikstof- en kalkrijke zandbodems met een warm microklimaat. De Lederster wordt meestal op wat rommelige, verstoorde plaatsen gevonden.

Vanwege de grote zeldzaamheid staat de Lederster op de Rode lijst van be-

dreigde paddenstoelen in Nederland. De negen Nederlandse vindplaatsen liggen ook allemaal langs de kust. Ook in Vlaanderen staat hij als uiterst zeldzaam geboekstaafd. De enige andere Vlaamse vindplaatsen liggen in de duinen tussen Nieuwpoort en De Panne.

Het zou natuurlijk ook wel kunnen dat de Lederster meer voorkomt dan we denken. Verwaarloosde, rommelige terreinen zijn niet meteen de plaatsen waar paddenstoelenkenners gaan speuren. Ook in het buitenland staat Lederster bekend van rommelige groeiplaatsen, vaak met rottend plantenmateriaal. Dergelijke terreinen zijn in Vlaanderen algemeen, in tegenstelling tot de zeldzame Lederster.

De voorbije herfst verschenen er weer flink wat Ledersterren in Lichtervelde, die allemaal – op één na – werden platgetrapt of weggemaaid. De mensen van de Lichterveldse groendienst vertelden ondertussen ook dat zij die paddenstoelen daar al vele jaren zien verschijnen.

Uiteindelijk werd het een hele speurtocht, maar het is toch fijn dat we na 4 jaar weten wat voor bijzonders er groeit in dit Lichtervelds speelhoekje.

Tekst: Peter Lemmens & Roosmarijn Steeman
Foto's: Peter Lemmens

“Le Bellet”
Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens “Le Bellet”
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0)486 021 249

**Uit sympathie
Joost Desmet**

Al meer dan 60 jaar uw vertrouwde bank verzekeraar

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB

Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB

Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

KANTOOR LEEN TANGHE - FSMA 46897 cAcB

Aartrijkestraat 12, 8820 Torhout, 0475 45 67 62

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB

Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

VANDEZANDE-BRYSSE - FSMA 113630 cAcB

Marktstraat 20, 8810 Lichtervelde, 051 72 44 11

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB

Rumbeeksesteenweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB

Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

De IJzervallei, eindbestemming van Kolgans A32?

Op 30 oktober spotte polder(bos) wachter Dirk Raes in de omgeving van het natuureservaat van Stuivekenskerke een Kolgans met een witte GPS-GSM-halsband. Daarop de code 'A32'. Zo'n GPS-GSM-halsband noteert en zendt niet alleen informatie over locatie en tijdstip, maar ook over hoogte en snelheid. Al snel bleek dat deze gemerkte Kolgans geringd werd op 6 augustus 2018 op Kolguev, een Russisch eiland in de Barentssee. Kolgans A32 heeft een ongeringde partner en geen jongen. Ze heeft dus niet succesvol gebroed in 2018.

Dankzij Andrea Koelzsch en Gerard Muskens en de samenwerkende instituten (Institute for Waterbird and Wetlands Research e.V. (IWWVR), Institute of Geography - Russian Academy of Sciences, Max Planck Institute for Ornithology, Wageningen Environmental Research (Alterra)) werden de beschikbare GPS-data snel bezorgd.

Opmerkelijk: de vogel werd geringd op 6 augustus, maar vertrok pas op 6 oktober uit de Petsjora-delta op het Russische vasteland richting zuiden. Na enkele stops in Rusland bereikte de vogel de grens Litouwen-Kaliningrad op 14 oktober, om er terug te vertrekken op 17 oktober om 6 u. De gans vloog de bocht van Gdansk over op een hoogte variërend van 35 tot 1.046 m en met snelheden van 41 tot 75 km/u. Zowat 10 uur later stak zij de grens Polen-Duitsland over om door te vliegen ten zuiden van Osnabrück (23.10 u) en ten slotte te landen in de Asseltse Plassen, ten noorden van Roermond in Nederland (3.04 u). Een non-stop vluchtje van zowat 21 uur!!!

Tot 28 oktober verbleef de vogel in de omgeving van de Maas, om op zondagavond 28 oktober om 17.30 u plots de trek verder te zetten. De tocht ging dwars over ons land en over de

Kolgans A 32 met halsband. Foto: Koen Devos (INBO).

De fourageertochten van Kolgans A32 door de IJzervallei op 30 oktober. Stuivekenskerke ligt links onder op de kaart. Kaart: Dirk Raes.

hoofden van iedereen: Mechelen om 18.50 u, Kortrijk-Zuid om 19.40 u en Leper-Zuid om 20.05 u. De gans landde om 20.30 u in de IJzervallei, bij afgraving 'De Kleenen Bienst' van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

's Ochtends vroeg, op 29 oktober, ging de trek nog ietsje verder: via de omgeving van De Blankaart, om tegen de avond aan te komen in het ANB-natuureservaat in Stuivekenskerke. Sinds die dag verblijft Kolgans A32 er in de wijde omgeving, maar komt ze dagelijks slapen in het natuurgebied. De GPS-gegevens worden nu door het ANB aangewend om het landge-

bruik van de overwinterende kolganzen in de omgeving van Stuivekenskerke te onderzoeken.

Ook voor het onderzoek naar het internationale belang van dit gebied voor trekvogels, zijn dit interessante data. Ondertussen werden er trouwens nog ringen afgelezen van een in Duitsland geringde Kleine Mantelmeeuw, een in Litouwen geringde Kokmeeuw, in Nederland geringde Kolganzen en Lepelaars, een in Polen geringde Rosse Grutto en in Spitsbergen geringde Kleine Rietganzen...

Dirk Raes

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Natuurpunt Expeditie 2019 Doe jij mee?

Expeditie Natuurpunt is een avonturen-tocht door de Vlaamse wildernis. Op 22 en 23 juni 2019 zullen teams van vier personen, begeleid door een team-coach, een fysiek uitdagende tocht afleggen met de fiets, te voet of per kano. Voor een team aan de tocht begint, moet het minimum € 1.500 inzamelen voor een natuurgebied naar keuze. Geïnteresseerd om jouw favoriete natuurgebied eens op een andere manier te steunen? Kijk dan op www.expeditie.natuurpunt.be.

Verleden jaar fietsten 'De Vinnige Velo's', het fietsteam van Natuurpunt Torhout, op 2 dagen van Diksmuide tot in Mechelen, een tocht van zo'n 250 km. Met alle sponsoracties haalden ze ruim 5.000 euro op voor het Groenhovebos. Foto: Jozef Germonprez.

Word jij kurkambassadeur?

Wist jij al dat kurk apart ingezameld en gerecycleerd kan worden? Kurken hoeven na eenmalig gebruik echt niet in de vuilnisbak te belanden! Gerecycleerde kurk wordt vooral gebruikt als duurzaam isolatiemateriaal. De verwerking gebeurt via sociale tewerkstelling, bij De Vlaspit in Scherpenheuvel-Zichem, zodat de inzameling van kurk op veel vlakken een meerwaarde heeft.

De West-Vlaamse Milieufederatie, de Provincie West-Vlaanderen en Beweging.net (met partnerorganisaties als Femma, KWB, Okra,...) zoeken in elke gemeente ambassadeurs voor hun kurkenproject. Wil jij helpen? Neem dan contact op met bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be of kijk eens op www.beweging.net/mzwvl/regionieuws/3185-kurkenproject.

Campagnebeeld: beweging.net.

Dit nest hangt onbereikbaar hoog in een moerassig populierenbosje. Ondertussen is het verlaten en zijn de jonge koninginnen uitgezwermd. Foto: Koen Monteyne.

KORTE MARK

Aziatische hoornaars in Edewalle

In de dorpskern van Edewalle werd begin november een bijzondere vondst gedaan. Hoog in de top van een populier werd een gigantisch nest van de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) gespot. Dat is een recente nieuwkomer met een kwalijke reputatie. Aziatische hoornaars zijn actieve jagers en staan er om bekend honingbijenkasten binnen te dringen en de nesten volledig leeg te roven.

Deze soort werd in 2004 per ongeluk geïmporteerd in Frankrijk, als versteekeling tussen een lading aardewerk. Sindsdien veroveren ze heel Europa. In 2011 werd een eerste wesp gezien in België en in 2016 werd het eerste nest ontdekt. In 2017 werden 4 nesten gevonden in West-Vlaanderen (Koksijde, Poperinge, Westouter en Wevelgem). Helaas was dat telkens laat in het jaar en waren de jonge koninginnen al gaan vliegen, op

zoek naar een plekje om te overwinteren en een eigen kolonie te starten.

Dat was er dit jaar aan te merken: begin november waren er in heel Vlaanderen al 30 nesten gevonden én verdelgd. Op 42 andere plaatsen waar hoornaars werden opgemerkt, vooral in West- en Oost-Vlaanderen, bleven de nesten onvindbaar. Eentje daarvan hangt dus in Edewalle.

Het betreft hier een zomernest. Het is niet meer actief en verdelgen is dus zinloos geworden. De ontdekking verklaart wel het hoge aantal waarnemingen dat de voorbije zomer in die omgeving werd gedaan. Ook hier zijn vermoedelijk heel wat koninginnen uitgevlogen op zoek naar een winterverblijfplaats. Volgend jaar is het dus opletten geblazen in onze regio. Ontdek je zo'n nest, meld dit

dan aan de brandweer en op www.waarnemingen.be.

Maar verwar de Aziatische hoornaar niet met de onschadelijke Europese hoornaar (*Vespa crabro*). Die ziet er niet alleen wat anders uit (veel minder zwart en met duidelijk donkerrode tekening op borststuk en poten), maar is ook erg nuttig voor ons ecosysteem.

MOORSLEDE

Aanplant Chirobosje

Op 2 december werden er bomen geplant op het speelterrein van de Chiro in Dadizele, naast kasteelpark Mariënstede. Onder leiding van Natuurpunters Eric Cosyns en Steven Nuytten gingen de vele vrijwilligers en leden van Chiro, Natuurpunt en kerkfabriek aan de slag. En er is stevig gewerkt: zo'n 200 mensen kwamen helpen om 1.200 bomen op deze 7.000 m² te planten.

Voordien had aannemer Moenaert al 1.800 stuks bosgoed geplant, inclusief een 100-tal hoogstammige tamme kastanjes, zomereiken en zwarte populieren. Ook de naastliggende dreef werd heraan geplant met linden. Met daarnaast nog boomsoorten als boswilg, Gelderse roos, hult, kardinaalsmuts, lijsterbes, rode kornoelje, sporkehout en zwarte els wordt dit een prachtig gevarieerd bos. Een waar succes voor de natuur in Dadizele en Moorslede!

Héél veel volk voor de aanplantingen in Dadizele Foto: Jean-Pierre Vandamme.

OUDENBURG

Anthea helpt!

Misschien herinner je je de plannen van Anthea Mackay uit Torhout nog? Dat verhaal kon je lezen in 'de knotwilg' van april 2018. Anthea, een ondernemende 10-jarige, contacteerde Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken en Natuurpunt Jabbeke met het voorstel

Anthea bood heerlijke confituur, een mooi verhalenboek, lekkere chocoladetaart en schitterende knuffel- en handpopuiltjes aan. De tamtam - en misschien vooral het internet :-) - deden de rest. Zo wist Anthea € 1.588 op te halen. Dit bedrag werd netjes verdeeld over de twee projecten. Elke afdeling

geld in te zamelen voor de natuur in de regio. Ze wilde het uilenproject van NPGO&HD en de Maskobossen van NPJ steunen. Haar streefdoel: tegen de 'Dag van de Natuur', eind november, voor elk van beide projecten zo'n € 300 inzamelen.

Anthea zamelde € 1.588 in voor projecten van Natuurpunt, waarvan de helft naar het kerkuilenproject van NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken ging. DANKJEWEL!!! Foto: Leopold Dewulf.

kreeg dus € 794. Voor het uilenproject van NPGO&HD betekent dit 4 extra kerkuilenbakken.

Op 30 september was er dan een kleine receptie waarop Anthea haar cheque overhandigde aan Koenraad Blontrock, de voorzitter van NPGO&HD, en Dirk Peene, de verantwoordelijke van het uilenproject. We hebben ondertussen 4 extra uilenbakken, voorzien van de naam van Anthea: een blijvende herinnering aan haar ondernemingslust en een voorbeeld voor ieder van ons. Anthea, DANKJEWEL!!!

Bezoek in de tuin

Nina Van Borsel uit Oudenburg bezorgde ons midden oktober deze leuke foto uit haar tuin. Deze gasten kwamen hun buikje vullen net voor ze in winterslaap zouden gaan. Die loopt normaal gezien van oktober/november tot maart/april, maar dat hangt af van de weersomstandigheden. En met die mooie nazomer zijn ze er de voorbije herfst waarschijnlijk wat later aan begonnen.

Ook een egel in de tuin? En wil je die eventueel wat bijvoederen? Dat kan geen kwaad, maar het is wel belangrijk dat je dan het juiste voedsel aanbiedt. Egels eten vooral ongewervelden zoals insecten, slakken en wormen. Honden- en kattenvoer is prima bijvoeder voor hen, net als ongezoeten geplette pinda-nootjes. Melk is absoluut niet geschikt, ze worden er ziek van, maar met een schoteltje water doe je hen ook veel plezier.

De Hoge Dijken in de lift

De Hoge Dijken, sinds 1980 beschermd als staatsnatuureservaat, is de voorbije twee jaar helemaal opgefrist. De beheerder, het Agentschap voor Natuur en Bos, heeft het domein een totaal nieuw uitzicht gegeven.

Het meest opvallend zijn waarschijnlijk de oude vogelkijkhutten. Die werden vervangen door nieuwe exemplaren, opgetrokken uit duurzame materialen. Maar er gebeurde nog veel meer: de oeverzwaluwenwand werd weer broedklaar gemaakt, een poel geruimd, een speelzone aangelegd, de visstekken opnieuw ingericht en de wandelpaden heraangelegd. Ondertussen herschilderden de vrijwilligers van Natuurpunt Gistel Oudenburg

& Hoge Dijken 'De Grote Zaagbek', het bezoekerscentrum.

Op zaterdag 6 oktober werden De Hoge Dijken feestelijk heropend. Er was heel wat belangstelling en de vele kinderen die kwamen opdagen konden hun hartje ophalen in de speelzone en tijdens de wandelingen.

Kom zeker ook eens op bezoek. Het wandelpad rondom de volledige put (4,1 km) is ideaal om tot rust te komen en het geluid van de talrijke vogels die hier komen overwinteren maakt van je wandeling een bijzondere ervaring. Vergeet ook niet om kinderen of kleinkinderen mee te brengen. Die zullen een bezoekje zeker waarderen en er nog lang over napraten.

Nina Van Borsel kreeg dit schattige gezinnetje op bezoek in haar tuin. Wil je meer weten over egels? Kijk dan op www.natuurpunt.be/pagina/egel. Foto: Nina Van Borsel.

Op 6 oktober werden 'De Hoge Dijken' feestelijk heropend. Foto: Freddy Cordy.

ROESELARE

Dag van de Natuur in 'De Kleiputten': droog en veel jong volk

Stel je voor, de toevloed aan helpende handen moeten afremmen. Naast de meer doorwinterde vrijwilligers werd er massaal ingetekend door leerlingen van het tweede jaar uit de Broederschool. Veel volk dus voor de reservaatspoorten, onder een matig dreigende lucht, om de handen uit de mouwen te steken. Dat lucht op.

In het kader van het vak natuurwetenschappen loopt een jaaropdracht waarbij elke leerling deelneemt aan 5 positieve acties voor biodiversiteit en natuur. Ze kiezen uit een waaier aan mogelijkheden, waaronder bijspringen bij de paddenoverzet, nestkastjes ophangen,

zwerfvuil opruimen tot zelfs een ganse dag helpen bij natuurbeheerwerken. De respons bij de inschrijvingen vooraf was zo overdonderend dat we afspraken er telkens een halve dag van te maken: één ploeg voor de ochtend- en een tweede voor de namiddagshift.

Dat het allemaal onder een goed gesternte verliep, is ook te danken aan het verrassend goede weer. En dat ondanks de gevreesde buienlijn: die trok in een wijde boog om ons heen zodat we alle schaapjes op het droge konden houden. Of toch zo goed als...

Bij de graafwerken voor de ijsvogelwand kregen sommigen het lastig om de hoge waterstand onder de knieën te houden, zelfs met lieslaarzen aan. Zeker bij die kleverige kleigrond die je ongemerkt vastzuigt. Bijna drama toen

iemand toch het evenwicht verloor en zich nog net op beide handen boven de waterspiegel kon houden, waardoor lijf en kleren alleen een flinke klets modder moesten incasseren.

Elders waren habitués en leerlingen aan het knotten en vers wilgenpootgoed aan het voorbereiden. Maaisel afvoeren, nestkasten controleren en takkenwallen stapelen kon ook, maar met in totaal bijna zestig deelnemers lukte dat verrassend vlot. Datzelfde gevoel was er rond de warme veldkeuken bij de verse hete soep en de warme veggemaaltijd, waar Rita en Hans meer dan hun nek voor uitstaken. Toen we rond 16 u. verzamelen bliezen, vonden we het niet meer erg dat het pas dan zachtjes begon te druppelen. Ons herfst-doefeest in de Kleiputten is onder een prima gesternte verlopen.

Links: Heerlijk toch, een dagje werken in de natuur en dan tussendoor verse hete soep en een warme veggemaaltijd van Rita en Hans.

Rechts: Leerlingen uit het tweede jaar van de Broederschool diepen de kleizone uit aan de voet van de ijsvogelwand, waardoor het water van de vijver tot tegen de verticale wand kan komen. Het water werd wat later met emmers weggeschept om in een 'droogdok' dieper te graven. Net voor 'sluitingstijd' hebben we die dijk doorgestoken... Foto's: Piet Desmet.

Verwelkom tuinvogels bij je thuis

Voor een kerstidee zijn we te laat, maar voor heel wat tuinvogels kan je het deze winter nog goedmaken. In de koudste maanden is extra wintervoedsel voor heel wat zaadeters erg welkom, zeker bij langere vorstperiodes of sneeuwval. Hiermee help je niet enkel lijsterachtigen, mezen, mussen en vinken fit de winter doorkomen, maar ook meer uitgesproken insectenetters als heggenmus en roodborst, en verrassingen als boomklever en grote bonte specht. Voor hen hebben we een beperkt gamma aan duurzame voedertafels en

Koop een voedertafel of nestkast bij Natuarpunt Mandelstreek en steun het steenuilenproject!

Foto's: Piet Desmet.

-ruiven beschikbaar die we met Natuurpunt Mandelstreek in eigen beheer maken. Dat de opbrengst hiervan de natuur ten goede komt, spreekt voor zich. Het reeds langlopende steenuilenproject in onze regio kan er alleen maar wel bij varen. De ledenprijzen schommelen tussen € 6 (ruif) over € 10 (muurmo-

del) tot € 25 (voedertafel op paal).

Ook willen we typische hollenbroeders uit de tuin als mezensoorten en (ring)mussen tijdens het komende broedseizoen niet in de steek laten. Onze meest recente nestkasten zijn volledig uit thermisch behandeld

hout vervaardigd, wat geen nabehandeling vergt. Leden betalen hiervoor € 10. Ze zijn verkrijgbaar bij Piet Desmet (natuur.mandelstreek@gmail.com of 051/225.852). Graag vooraf een seintje. Een beperkt aanbod vind je ook in de Oxfam Wereldwinkel, Noordstraat 156 in Roeselare.

TORHOUT

Haagscheren in het moeras

Het moerasje aan de Planterijdreef is een wonderbaarlijk natuureilandje midden intensief uitgebaat akkerland. Begin jaren negentig werd dit laaggelegen stukje weiland ei zo na omgeturnd tot een doordeweekse akker. De 'put' bleek niet onmiddellijk bewerkbaar en ophoging dreigde, tot bleek dat dit lapje grond eigendom is van de stad Torhout. Onze toenmalige voorzitter, Marcel Gevaert, kon de burgervader overreden om dat stukje aan ons in beheer te geven.

We kozen voor maaien en afvoeren. Ondertussen is dit een prachtig hooilandje geworden met tal van interessante planten die je in een modaal weiland niet meer terugvindt. De maanden april, mei en juni zijn zowat de topmaanden voor mensen die in Torhout nog eens brede orchissen, echte koekeksbloemen of pinksterbloemen willen zien schitteren. De grote ratelaar, een halfparasiet met opvallend felgele bloemen, zorgt er mee voor dat de grassen er minder uitbundig groeien.

De eerste jaren lag het moerasje nog open en bloot tussen het akkerland, maar een vooruitziende Marcel overtuigde ons van het nut van een bufferende heg. Meidoorn, sleedoorn en een aantal andere inheemse soorten vormen nu de zijbuffers van het moerasje. Een levende muur als het ware, maar om ervoor te zorgen dat die geen overlast oplevert voor het aanpalende akkerland, wordt die jaarlijks geschoren. Op dinsdag 4 december ging een enthousiaste ploeg van Natuurpunt Torhout er aan de slag. Ook zin om Natuurpunt Torhout te helpen bij beheerwerken? Neem dan contact op met Roney Debaillie (050/214.574).

Zin om te helpen met het beheerteam van Natuurpunt Torhout? Neem dan contact op met Roney Debaillie (050/214.574). Foto: Jozef Germonprez.

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare

Tel. 051 20 83 41

info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHTTE WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

Graafwerken voor meer natuur

Het voorbije halfjaar is er in het Groenhovebos hard gewerkt om te zorgen voor meer natuur, vooral in de omgeving van de 'Vrouwkenswegel'. Deze 'trage weg', genoemd naar de veldvijver die hier ooit lag, loopt over de percelen van Natuurpunt Torhout en vormt een rechtstreekse verbinding tussen de Ruitjesbosstraat en het Elzenmeerspad, midden in het bos.

Dankzij de steun van de Provincie West-Vlaanderen, het Regionaal Landschap Houtland, de stad Torhout, de Vlaamse Landsmaatschappij en de toestemming van de aanpalende landbouwer om over zijn percelen te rijden, konden hier heel wat werken uitgevoerd worden.

In de zomer werd in het laagste deel een nieuwe poel uitgegraven en met de uitgegraven aarde werden de steile randen van de bestaande poel, iets hogerop, geherprofileerd. De vinpootsalamanders, een zeldzame salamandersoort die hun naam danken aan de zwemvliezen tussen de achterpootjes, zullen het hier prima naar hun zin hebben. Doordat de provincie investeert in nieuwe poelen, is de toekomst van deze sympathieke diertjes verzekerd.

Begin december werden de grote machines dan een tweede keer ingeschakeld om betonnen palen, betonnen

platen en tuinbamboe uit te graven en naar het containerpark af te voeren. Dit heeft natuurlijk niet zo'n impact op de natuurwaarden van het gebied, maar maakt het wel stukken aantrekkelijker voor wie hier komt wandelen.

Nog eens een woord van dank aan al onze partners en kom hier zeker eens wandelen. Misschien zie je een eekhoorn, of met wat geluk een ree, maar je zal zeker kunnen genieten van het groen en de rust.

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

De voorbije zomer werd er al een nieuwe bospoel gegraven, in het najaar werden afsluitingen, betonpalen en tuinbamboe verwijderd.

Foto's: Jozef Germonprez.

Grote werken in het Groenhovebos

Groenhovebos werd tot voor kort beheerd met het oog op een zo hoog mogelijke houtopbrengst. Daarvoor werden streekvreemde bomen zoals Amerikaanse eik, douglasspar en Japanse lork aangeplant. Dat is ook de verklaring waarom de bomen in één perceel vaak van dezelfde leeftijd en/of soort zijn, en waarom deze bossnippers zo soortenarm zijn.

Om meer natuur in het bos te krijgen, worden er deze winter uitheemse productieboomen gekapt op de percelen van Natuurpunt. Door nu zo veel mogelijk exoten weg te nemen, krijgen inheemse bomen zoals berk, beuk en zomereik meer ruimte. Daarmee komt er ook meer plaats voor de planten, amfibieën, insecten, vogels en zoogdieren die van nature thuishoren in het Groenhovebos.

Omdat dood hout een belangrijke rol speelt in het ecosysteem, mag het takhout ter plaatse blijven als schuilplaats voor allerlei dieren. Insecten en schim-

Door nu zo veel mogelijk exoten weg te nemen, moet er op termijn veel minder worden ingegrepen in het bos. Door de inheemse bomen meer ruimte te geven, zoals deze blauw gemarkeerde zomereik, krijgen we op termijn een veel gevarieerder en natuurlijker bos waarin inheemse bomen oud kunnen én mogen worden. Foto: Peter Lemmens.

mels zorgen voor de vertering van dit hout. Ook door storm of ouderdom geveld bomen laten we zo veel mogelijk liggen. Heel wat fauna en flora, zoals de eikenpage (een vlinder) en de wilde kamperfoelie (een klimplant), maar bijvoorbeeld ook de reetjes, zullen van deze omvorming profiteren.

Door deze dunning krijgen we op korte termijn dus een veel gevari-

eerder en natuurlijker bos waarin inheemse bomen oud kunnen én ook mogen worden.

Meer weten? Herlees dan het artikel 'Bomen kappen in natuurgebied?' uit 'de knotwilg' van oktober 2017. Je kan dit ook opvragen op het secretariaat van NP MWV.

Volg ons op facebook "Origin'O torhout"

biobuurtwinkel
Origin'O

Origin'O Heerlijk vers!

We zijn open van
ma-do 9u - 18u
vr 9u - 19u
zat 9u - 13u

Industrielaan, 3
Torhout

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
 Vlamingveld 89
 8490 Jabbeke
 050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

**SWAROVSKI
OPTIK**

Bynnex

KSP 80 HD *DE TOP IN ZIJN KLASSE*

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature , officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

**FINTRO KANTOOR
MAERTENS**

BANK & VERZEKERINGEN

FSMA 102761 cB - 107890 A

Oostendestraat 1
8820 TORHOUT
TEL 050 21 15 11
FAX 050 21 61 93
fintro-torhout@fintro.be

www.kantoormaertens.be

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wil: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktstraat 26
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

**Alle drukwerk
van ontwerp tot levering**

**Stempels // Belettering //
Relatiegeschenken // Kledij**

Bij vermelding de knotwilg
ontvang je

**10%
korting**
op je bestelling*

0495 78 94 74
info@gitsdal.be
Gitsbergstraat 94A
Hooglede-Gits

PRINTS &
PRESENTS

*1x 10% korting per klant

activiteitenkalender

POP-UP-ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreke als Natuur.werkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dat zijn 'activiteiten die plots opduiken' en erg snel georganiseerd worden, bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Het is praktisch onmogelijk om deze activiteiten op te nemen in 'de knotwilg' of zelfs in 'de groene flits', onze maandelijkse e-nieuwsbrief. Ben je geïnteresseerd in deze activiteiten, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van NP Mandelstreke (secretaris@natuurpuntmandelstreke.be) en/of naar Geert Carette van Natuur.werkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

• Zondag 13 januari om 9 u.
(12 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijkse watervogeltellingen in Vlaanderen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze, verspreiding en numerieke trends van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuur.werkgroep Torhout doet hier aan mee en bezoekt verschillende waterpartijen in Kortemark en Torhout. Deze activiteit staat open voor iedereen, van beginner tot doorgewinterde vogelaar.

Afspraak op de parking van kinderboerderij d'Oude Smelterij, Ieperse Heirweg 5 in Torhout. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Organisatie: NP TORHOUT

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 13 januari vanaf 9 u.
(12 u.)

Ben je graag buiten en ben je gek op natuur? Steek je graag de handen uit de mouwen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep beheervrijwilligers ga je aan

de slag om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Zowel voor wie licht werk verkiest als voor mensen die hun krachten willen testen is er iets te doen. In één beweging geniet je van de natuur, doe je aan fitness, word je helemaal zen en leer je sympathieke Natuurpunters kennen. Zelfs als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom.

- De meeste percelen die we aankochten staan vol laurierkers, lijsterbesspirea en Pontische rododendron. Heel wat werk dus om deze sierplanten te verwijderen en zo plaats te maken voor de wilde planten die echt in het Groenhovebos thuishoren.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout: we bestrijden er adelaarsvarens, Amerikaanse vogelkersen en berken zodat de heide meer licht en ruimte krijgt.
- We zijn ondertussen de eigenaars geworden van heel wat (soms illegale) weekendhuisjes. Deze zijn we stap voor stap aan het opruimen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij, laarzen en een paar stevige handschoenen. Een hark, boomzaag en/of snoeischaar komen eventueel ook van pas. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Organisatie: NP TORHOUT

Roofvogeltelling per fiets

Houthulst

• Zondag 13 januari om 9.30 u.
(12 u.)

Elke winter organiseert Natuurpunt De Bron roofvogeltellingen. Vandaag sluit Natuurpunt Kern Groot-Staden aan bij de telling in Houthulst. We vertrekken op de parking van het Vrijbos voor een tocht die ons langs Vijfwegen en het Pottebos voert. We fietsen een 15-tal kilometer om te zoeken naar jagende en rustende roofvogels zoals buizerd, sperwer en torenvalk. En wie weet zien we weer een slechtvalk langs scheren! Voorkennis is niet nodig, we geven je

onderweg graag meer uitleg over de roofvogels die we hier in de winter kunnen aantreffen.

Afspraak op de parking van het Vrijbos, Eugene De Grootelaan 37 in Houthulst. Kleed je lekker warm aan en breng je fiets en eventueel ook een verrekijker mee. Meer info bij Sofie Declercq (0486/249.062).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN
i.s.m. NP De Bron

Wandeling in 'de Mote'

Koekelare

• Zondag 13 januari om 9.30 u.
(11.30 u.)

Het 'Motepark', waarvan de oudste delen minstens dateren uit de 17de eeuw, is een fijne plek in het centrum van Koekelare. Op dit moment is het park in winterslaap. Slaapt het Motespook dan ook? Kom mee en geniet van de mooie bomen en beelden. De ideale wandeling om het lichaam te zuiveren van de nieuwjaarsfeesten. En je leert gelijk hoe een 'gekwelde vrouw' er uitziet. :-)

Afspraak op de markt, Sint-Maartensplein z. nr., Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Algemene ledenvergadering & nieuwjaarsreceptie NP Mandelstreke met reisverslag Antarctica

Roeselare

• Vrijdag 18 januari om 19.30 u.
(23 u.)

We nemen ruim de tijd voor een gezellige babbel met bubbels en hapjes. Daarna geven we je een kort jaaroverzicht en een vooruitblik naar 2019. Verder moet de helft van het bestuur opnieuw het vertrouwen krijgen van jullie, onze leden. Twee jaar geleden kregen Piet Desmet, Johan Hanssens, Peter Hantson, Martine Lakiere, Wim Marichal en Ria Wyffels een mandaat van twee jaar. Vandaag stellen 5 van de 6 zich opnieuw kandidaat. Johan Hanssens wil na 14 jaar de fakkel doorgeven. Indien je geïnteresseerd bent om zijn plaats in te nemen, stuur dan een bericht naar secretaris@natuurpuntmandelstreke.be.

activiteitenkalender

Ten slotte neemt Olivier Dochy ons mee naar Antarctica, het koudste continent, voor zijn meeslepend beeldverhaal over de spectaculaire natuur waar hij tijdens 3 expedities de bevoorrechte getuige van was. Tevens zal hij een oproep doen tot het tellen van akkervogels in het gebied tussen Houthulst en Ruiselede.

Afspraak in 'De Zilverlink', Meensesteenweg 412 in Roeselare. De deuren gaan open om 19 u. en de receptie start om 19.30 u. Meer info: Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Wulpentelling in de Bourgognepolder

Oudenburg

• Zaterdag 19 januari om 16 u. (17.30 u.)

Gemakkelijk hebben onze wulpen het niet. Niet alleen het barre weer speelt hen parten, ook het gebrek aan geschikte winterslaapplaatsen. Kom je mee tellen? Meten is weten!

Afspraak bij het pompgebraal Gistel/Moerdijkvaart (kruispunt Nieuwlandstraat/Vaardijkstraat in Gistel). Doe warme kledij aan en breng een telescoop of verrekijker mee. Meer info bij Koenraad Blontrock (0495/240.899).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN

Spaghettiaavond

t.v.v. aankoopproject Groenhovebos Torhout

• Zaterdag 19 januari vanaf 18 u. (20.30 u.)

Vanavond kan je tussen 18 u. en 20.30 u. komen aanschuiven voor de derde spaghettiaavond van Natuurpunt Torhout. Die gaat opnieuw door in de 'grote zolder' van Tordale, Bruggestraat 39 in Torhout.

Je kan kiezen tussen een vegetarische of een niet-vegetarische spaghetti. Voor een volwassene betaal je € 13, voor een kind van 6 tot 12 jaar betaal je € 9. Afhaalspaghetti (saus + spaghetti) kost € 9 per portie. Daarmee steun je ons aankoopproject in het Groenhovebos.

Vooraf inschrijven door overschrijving op rekeningnummer

BE64.9731.7610.5352 met vermelding van het aantal personen en het type spaghetti (x volw./x kind/x afhaal - x veggie/x vlees). Voor inschrijving na 15 januari: neem contact op met Geert.

Na de maaltijd reikt Natuurwerkgroep Torhout 'De Corveleijn 2018' en de 'Publieksprijs 2018' uit. (De Corveleijn is de wisseltrofee die Natuurwerkgroep Torhout sinds 2013 toekent aan de persoon die het voorbije jaar de meest bijzondere natuurwaarneming deed in Torhout of één van de aangrenzende (deel)gemeenten).

Meer info bij Geert Carette (0484/183.761).

Organisatie: NP TORHOUT

Startvergadering paddenoverzet

Roeselare

• Maandag 21 januari om 19.30 u. (21 u.)

Al meer dan 10 jaar zetten een twintigtal vrijwilligers padden en andere amfibieën over in Roeselare. Op die manier redden ze ieder jaar een duizendtal dieren. Wie graag wil meehelpen is van harte welkom op de startvergadering van de Roeselaarse amfibieënwerkgroep.

Afspraak in zaal 't Achterhuis, 's Gravenstraat 14 in Roeselare. (Ga het parkeerpleintje op, links naast parochiezaal Don Bosco. Je vindt de zaal achteraan.) Meer info: Wim Marichal (0476/307.762).

Organisatie: NATUURPUNT MANDELSTREKE i.s.m. stad Roeselare & SLS 't West-Vlaamse Hart

Biospaghettiaavond t.v.v. het aankoopproject Groenhovebos

18u - 20u30 • Grote zolder Tordale, Bruggestraat 39, Torhout

Zaterdag
19 jan
2019

vegetarische spaghetti
niet-vegetarische spaghetti
à volonté

RESTAURANT
€13 volw. / €9 kinderen van 6 tot 12
(aperitief inbegrepen)

AFHAALSPAGHETTI
9/pp (Spaghetti + saus)
(afhalen tussen 18 en 20 u)

Inschrijven kan door overschrijving op rek. BE64 9731 7610 5352 met duidelijke vermelding van locatie, aantal personen en type spaghetti:
afhaal / restaurant
x volw. / vlees of veggie
x kinderen / vlees of veggie

activiteitenkalender

Startvergadering paddenoverzet

Kortemark

· Donderdag 24 januari om 20 u. (21.30 u.)

Deze vergadering geeft de aanzet voor de jaarlijkse overzetactie in Kortemark. Het lijkt nu nog veraf, maar straks gaat het kriebelen bij de kikkers, padden en salamanders. Dan trekken ze naar een geschikte poel om zich voort te planten, waarbij ze vaak het asfalt van de straat dwarsen. Met als gevolg: veel slachtoffers. Daarom helpen we ze ieder jaar een handje, onder andere in de Hogestraat, de Terrestdreef en de Vrijbosstraat. Voel je je geroepen om te helpen? Dan ben je van harte welkom op deze startvergadering, waar we uitleggen hoe alles in zijn werk gaat en we het werk verdelen. Kan je er vanavond niet bij zijn, maar wil je toch graag helpen? Geef dan gerust een seintje.

Afspraak in OC De Albatros, Stadenstraat 25a in Zarren. Meer info bij Sofie Declercq (0486/249.062, overzet.kortemark@gmail.com) of volg de facebookgroep 'Paddenoverzet Kortemark'.

Organisatie: Milieuraad Kortemark

Provinciale opleiding steenuilen-inventarisatie i.f.v.

'Vlaams Steenuilenproject 2020'

Diksmuide

· Vrijdag 25 januari om 20 u. (22.30 u.)

Als vervolg op de grootschalige Vlaamse steenuileninventarisatie van 1998 tot 2000 wordt er na 20 jaar opnieuw een georganiseerd. Om de resultaten te kunnen vergelijken, gebruiken we dezelfde methode. Om deze methode te leren kennen of even op te frissen organiseren we een provinciale opleiding. Isabelle Binnemans, de coördinator van dit project, geeft je eerst een stukje theorie, waarna je in kleine groepjes het veld in trekt om de methode toe te passen. De resultaten spoelen we door met een steenuilbierke. Afspraak om 20 u. in BC De Blankaart, Iepersteenweg 56 in Woumen (Diksmuide). Doe warme kledij en schoenen aan, en breng een fluohesje en zaklamp mee. Inschrijven noodzakelijk: bij ongun-

stige weersomstandigheden wordt deze avond verplaatst en zo kunnen we je dan verwittigen. Meer info en inschrijven bij Isabel Lemahieu (isabel.lemahieu@ugent.be).

Organisatie: Steenuilenwerkgroep Natuurpunt

Het Grote Vogelweekend

· Zaterdag 26 en
zondag 27 januari

Omcirkel 26 & 27 januari in je agenda en doe mee aan 'Het Grote Vogelweekend' van Natuurpunt! Deelnemen is simpel: bekijk en tel de vogels in je tuin. Zo neem je deel aan de grootste vogeltelling in Vlaanderen. Kijk voor meer info in je NatuurBlad of surf naar www.vogelweekend.be.

Organisatie: Natuurpunt

'Het Grote Vogelweekend' in het Kerselaregoed

Roeselare

· Zaterdag 26 januari
vanaf 13.30 u. (16.30 u.)

Het laatste weekend van januari worden in gans Vlaanderen tuinvogels geteld. In Roeselare doen we al vele jaren mee met deze campagne. Dit jaar spreken we af in zaal 'Ter Walle' bij domein 'Het Kerselaregoed'.

Leden van NP Mandelstreek stellen er hun telescopen op. Een unieke kans om

tuinvogels van dichtbij te bewonderen en je kennis bij te spijkeren. We geven je tips om je tuin vogelvriendelijker in te richten en je kan zelf aan de slag om wintervoedsel te maken. Voor de kleinsten scherpen we de kleurpotloden om plaatjes met de meest voorkomende tuinvogels in te kleuren.

Vooraf 's winters weten onze tuinvogels dat extra voer te appreciëren. Er zijn verschillende manieren om vogels te voederen: een parelsnoer van pindanoten, vetbollen ophangen, zaden in een voederhuisje of op een voederplank strooien, ... Je leert het allemaal deze namiddag. En laat je niet afschrikken door guur winterweer. We zitten gezellig knus in het lokaal van 'Het Gildemuziek', waar iedereen een gratis drankje krijgt.

Afspraak tussen 13.30 u. en 16.30 u. in zaal 'Ter Walle', Infanteriestraat 18 A in Roeselare. Te bereiken via de Infanteriestraat of via 'Dienstencentrum Schiervelde', Schierveldestraat 55, waar de zaal naast ligt. Meer info bij Martine Lakiere (0479/780.002).

Organisatie: NP Mandelstreek i.s.m. Dienstencentrum & Wijkcomité Schiervelde, Het Gildemuziek, SLS 't West-Vlaamse hart & stad Roeselare

Info:
www.westvlaamschart.be

natuurpunt
Natuurpunt Vlaanderen

SCHIJEVELDE
Dienstencentrum Schiervelde

Wijkcomité Schiervelde
Roeselare

West-Vlaams hart & stad Roeselare

activiteitenkalender

Nieuwjaarswandeling & nieuwjaarsdrink

Staden

· Zondag 27 januari om 9.45 u.
& 11.15 u. (12 u.)

In onze gemeente vind je tussen de velden heel wat verge-ten hoekjes en pittoreske zichten. Ga je mee op verkenning tijdens onze nieuwjaarswandeling? Breng dan zeker je laarzen mee. Aansluitend, om 11.15 u., ben je welkom op onze nieuwjaarsdrink. Het glas heffen, kussen uitdelen, wensen uitwisselen, even terugblikken voor we er opnieuw tegenaan gaan: dat kan allemaal tijdens onze 'toost op het nieuwe jaar'.

Afspraak bij 'De Pekke', Renaat Desmedtstraat 1 in Staden. Meer info bij Daan Vandekerckhove (0486/214.608).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Ganzenwandeling in de IJzerbroeken

Diksmuide

· Zondag 27 januari om 13 u.
(18.30 u.)

Putje winter: een topmoment voor de IJzerbroeken als overwinteringsgebied voor 'vrieze-ganzen'. Dit uitgestrekt grasland is, naast de Oostkustpolders, van toenemend internationaal belang voor die arctisch broedende ganzensoorten. En een tocht door dit gebied levert, naast duizenden ganzen, steevast nog leuke verrassingen op: overwinterende brilduikers, zaagbekken en zwanen, of fuutachtigen op de IJzer en het spaar-bekken. In de broeken, de laag gelegen hooilanden die vanaf het najaar onder water staan, is het uitkijken naar kemp-hanen, wulpen en roofvogels. Als dat je nog niet kan overtuigen, verklappen we graag dat we bij valavond aanschuiven bij de kiekendiefslaapplaats. In schoonheid eindigen heet dat, maar voorzie hiervoor zeker warme kledij en laarzen.

Afspraak om 13 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling of om 13.30 u op de parking van de Blankaart, lepersteenweg 56 in Woumen (Diksmuide). Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

'Het Grote Vogelweekend' op het Scheldeplein

Torhout

· Zondag 27 januari vanaf 14 u.
(16.30 u.)

Vorig jaar spotten Torhoutse vogelaars appelvinken in de omgeving van het Scheldeplein. Dit jaar hebben we er onze voederplank neergezet. In onze camouflagetent staan kijkers opgesteld zodat je van heel dichtbij naar onze stadsvogels kan kijken. Wij geven je uitleg over de vogels die er op bezoek komen en ondertussen geniet jij van onze zelfgemaakte pannenkoeken en warme chocomelk (of iets straffers). Het belooft gezellig te worden. Zeker een bezoekje waard met het hele gezin. **Afspraak op het Scheldeplein in Torhout, midden in de stad en dus bereikbaar met de fiets of te voet. Meer info bij Bart Van Thuyne (0479/812.963).**

Organisatie: NP Torhout

Paddenoverzet

Oudenburg

· Februari en maart

Help onze amfibieën om veilig hun voortplantingspoel te bereiken. Ze hebben onze hulp nodig, want al te vaak worden ze het slachtoffer van ons verkeer. Wij zetten hen over aan de Zeeweg ter hoogte van domein 'De Kluiten'. **Zin om te helpen? Neem dan vrijblijvend contact op met Erik Vaneygen (0479/544.528).**

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG
& HOGE DIJKEN

Roofvogeltelling

Torhout

· Vrijdag 1 en zaterdag 2 februari
om 9 & 13 u. (12 & 17 u.)

Op 1 en 2 februari gaat in Torhout de jaarlijkse roofvogel-telling door. Buizerd, sperwer, toren- en slechtvalk mag je zeker verwachten en misschien zien we dit jaar weer een rode wouw of andere zeldzaamheid.

Afspraak en start bij Geert Carette, Dijlestraat 9 in Torhout om 9 u. en om 13 u. Voorkennis is niet nodig, maar wie wil aansluiten wordt gevraagd op voorhand contact op te nemen met Geert

(0484/183.761) omdat vertrekplaats en -uur nog kunnen veranderen.

Organisatie: NP TORHOUT

Boomplantactie 'Warandebos'

Koekelare

· Zaterdag 2 februari
vanaf 9.30 u. (12 u.)

We planten een bos aan op de terreinen van de voormalige boomkwekerij van 'Waters en Bossen' in Koekelare. Een mooie uitbreiding van het Warandebos: goed voor 8.000 m² en 2.000 bomen. Daar kunnen we heel wat helpende handen bij gebruiken. Kortom: bomen en struiken planten, soep slurpen en genieten van het werk. In die volgorde. Heerlijk toch! **Afspraak bij het kruispunt Galgestraat/Warandedreef in Koekelare. Zorg voor aangepaste kledij en laarzen, en breng een spade mee. Meer info bij Koen Maertens (0474/897.367).**

Organisatie: Agentschap voor Natuur en Bos
& gemeente Koekelare

Opstellen vanginstallatie paddenoverzet

Torhout

· Dinsdag 5 februari om 8.30 u.
(12 u.)

We plaatsen een vanginstallatie zodat we alle amfibieën veilig over de Koolskampstraat kunnen zetten.

Afspraak om 8.30 u. bij Dirk Werbrouck, Leiestraat 13 in Torhout of om 9 u. in de Koolskampstraat t.h.v. huisnummer 47. Breng eventueel een spade mee. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754). Ook wie de daaropvolgende weken wil helpen bij het overzetten van de amfibieën mag contact opnemen met Wim.

Organisatie: NP TORHOUT

Controle slaapmuizenkasten Ploegsteert

· Zaterdag 9 februari om 8 u.
(18 u.)

De 'slaapmuisevrienden' gaan weer slaapmuizenkasten controleren in Ploegsteert. Een unieke kans om eikelmuisen en hun sporen te zien.

Wie geïnteresseerd is om mee te gaan, kan contact opnemen met Geert Ca-

activiteitenkalender

rette (geert.carette@skynet.be of 0484/183.761). Je kan zowel een hele als een halve dag aansluiten.

Organisatie: Lys Nature, Natuurpunt Poperinge & NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Algemene ledenvergadering & ledenfeest NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken

Oudenburg

· Zaterdag 9 februari om 19 u. (23 u.)

Met een aperitief in de hand bespreken we het voorbije werkjaar. Wie blijft voor het ledenfeest betaalt 20 euro voor een uitgebreide kaasplank met fairtradewijn à volonté! We sluiten af met koffie en taart. Niet te missen!

Afspraak in het Arnoldusheem ('CM-lokaal'), Marktstraat 40 in Oudenburg. Inschrijven (enkel voor het ledenfeest) vóór 6 februari bij Koenraad Blontrock (0495/240.899) of Dirk Peene (0476/301.520).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

· Zondag 10 februari vanaf 9 u. (12 u.)

Zie familiewerkdag 13 januari.

Wandeling in het Koekelarebos Koekelare

· Zondag 10 februari om 14 u. (16 u.)

We verkennen het winterse Koekelarebos met zijn arboretum en heideveldje, waar bomen, struiken en kruiden elk hun eigen strategie volgen om deze koude en zonnarme periode te overbruggen.

Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan/Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Kwis t.v.v. 'De Vijfwegenpoel'

Staden

· Vrijdag 15 februari om 19.15 u. (23.30 u.)

Kom tijdens onze tweede kwis-avond, samen met je ploeg van vier, jullie algemene kennis meten in een strijd om de eerste plaats. We beloven je een avond vol bloedstollende breinkrakers, plakkende puzzels en werfelende weetjes.

Het inschrijvingsgeld bedraagt € 20 per ploeg. Vooraf inschrijven door een e-mail te sturen naar natuurpuntgrootstaden@gmail.com met je contactgegevens en je ploegnaam.

Afspraak in het Zonneheem, Basijns-molenstraat 2 in Oostnieuwkerke. Meer info bij Daan Vandekerckhove (0486/214.608).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Dagexcursie naar de Spuikom en 't Pompje

Oostende & Oudenburg

· Zondag 17 februari om 9 u. (17.30 u.)

In december ontdekten we de Oostendse natuur ten zuiden van de A10. Deze keer kiezen we voor de andere kant: de spuikom in Bredene en de polders tussen Jabbeke en Oudenburg.

De Spuikom is een zoutwaterplas van zo'n 80 hectare. Ze grenst aan de haven van Oostende en vormt als het ware een 'waterlob' tussen de Oostendse Vuurtorenwijk en de Bredense wijk 'Sas-Slijken'. Je kent deze plas waarschijnlijk

wel als plaats waar wordt gesurft en gezeild. Wie echter de tijd neemt om de natuur te bekijken, merkt al vlug dat er hier verrassend veel te beleven valt. Heel wat watervogels (duikers, eenden, futen, meeuwen en steltlopers) komen hier in de winter naar voedsel zoeken. Ook zien we misschien iets van de Ostendaise-oesterkwekerij.

De site van 't Pompje in Oudenburg heeft een rijke geschiedenis. Aan het eind van de 19de eeuw werd er een veldoven opgericht. Na de Eerste Wereldoorlog werd de 'Steenbakkerij van de Kust' er actief. In 1961 werd op de reeds uitgebreide gronden gestart met de bouw van een nieuw kuststation van de 'Radio Maritieme Diensten' (RMD). Met diverse antennes en via verschillende golflengtes kon hier het maritiem radioverkeer over quasi alle wereldzeeën verzorgd worden.

Nadat de terreinen in 2001 werden overgedragen aan het Agentschap voor Natuur en Bos, werd er gestart met natuurbeheer. Als gevolg van de kleiontginning en de herinrichting door de Vlaamse Landmaatschappij, als natuurcompensatie voor werken in de Zeebrugse achterhaven, vormt 't Pompje vandaag een grote, aaneengesloten natte laagte te midden van hoger gelegen gronden: 100 ha natuur met zilte graslanden, poldergraslanden en rietmoerassen. Een paradijs voor planten en dieren.

Afspraak om 9 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling of om 9.45 u. bij de spuikom op het Sluisplein in Bredene. In de namiddag verzamelen we om 14 u. bij de Sint-Jan-Baptistkerk van Stalhille, Cathilleweg 91 A in Jabbeke. Meer info bij Philippe Deprez (0499/722.224).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

· Zondag 17 februari om 9 u. (12 u.)

Zie watervogeltelling 13 januari.

activiteitenkalender

Algemene ledenvergadering NP Ruidenberg

Koekelare

• Donderdag 21 februari om 20 u. (22 u.)

Ben je geïnteresseerd in de werking van je afdeling? Of wil je misschien je afdeling mee besturen? Kom dan zeker naar de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Ruidenberg. Die gaat door in café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare.

We bespreken er onze plannen en de financiering van onze vereniging.

Wil je je kandidaat stellen voor het bestuur, neem dan vóór 16 februari contact op met Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Dia-avond 'Op ontdekkingsreis in Polen'

Torhout

• Vrijdag 22 februari om 20 u. (23 u.)

Peter Watthy komt ons vertellen over de ontdekkingsreis die hij en zijn gezin maakten in de zomer van 2016. Ondertussen kan je genieten van een biobiertje of een Natuurpuntfruitsapje. Als eerste tussenstop doen we Westhavelland in Duitsland aan, met haar groene weilanden, bossen en meren, overvlogen door talrijke vis- en zeearenden. Eens in Polen laat hij ons meegenieten van pareltjes in het nationaal park Biebrza, met haar 592,23 km² het best bewaarde en grootste laagveenmoerascomplex van Centraal- en West-Europa. Geniet van de mooie plaatjes van bevers, elanden, otters en wolven.

Als eindbestemming bezoeken ze het gekende woud van Bialowieza, een relict van ons Europese oerbos waar bomen staan om 'u' tegen te zeggen. Dit was trouwens het laatste toevluchts-oord voor de Europese Bizon en het is een waar paradijs voor tal van insecten, vogels en zoogdieren.

Afspraak in 'Club de B' van 'CC de Brouckere', Aartrijkestraat 6 in Torhout. Inkom € 3 voor Natuurpunt-leden met lidkaart en € 5 voor alle anderen. Dit geld gaat integraal naar

het reservatenfonds van Natuurpunt Torhout ten voordele van ons project in Groenhovebos. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Organisatie: NP TORHOUT

Algemene ledenvergadering NP Torhout

Torhout

• Woensdag 27 februari om 20 u. (21 u.)

Ben je geïnteresseerd in de werking van je afdeling? Of wil je misschien je afdeling mee besturen? Kom dan zeker naar de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Torhout. Die gaat door bij Roney Debaillie en Rose Deschynck, Leiestraat 9 in Torhout. We bespreken er onze plannen en de financiering van onze vereniging.

Kom je naar de vergadering? Geef dan vooraf even een seintje aan Roney of Rose (rdebaillie@gmail.com of 0484/481.574). Wil je je kandidaat stellen voor het bestuur, neem dan vóór 22 februari contact op met Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Wandeling over het Fonteinpad

Ichtegem

• Zondag 3 maart om 10 u. (11.30 u.)

We starten aan het kapelletje in de Zuster Clarastraat (kruispunt Fonteinstraat - Zuster Clarastraat) in Ichtegem voor een wandeling over voetweg 21. Na de wandeling bieden we je traditiegetrouw een aperitiefje aan.

Meer info bij Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Opening nieuwe natuurfototentoonstelling NFHD Oudenburg

• Zondag 3 maart om 10.30 u. (12 u.)

Vandaag stellen we onze nieuwe natuurfototentoonstelling voor in 'De Grote Zaagbek'. Onze leden hebben het voorbije jaar weer heel wat opnamen gemaakt en daaruit werden er opnieuw een dertig-

tal foto's geselecteerd. De tentoonstelling is nog tot en met 25 augustus gratis te bezichtigen in het bezoekerscentrum, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, op woensdagnamiddag van 14 tot 16 u. en op zondagvoormiddag van 10 tot 12 u. Meer info bij Freddy Cordy (0486/127.834).

Organisatie: NATUURFOTOGRAFEN HOGE DIJKEN

Op zoek naar ijsvogel en roerdomp in de Gavers Harelbeke

• Zondag 10 maart om 8.30 u. (12 u.)

Vanuit de nieuwe kijkhut in het natuurgebied speuren we de rietkraag af op zoek naar ijsvogel, roerdomp en ander fraai gevogelte. We genieten van de vele eenden, futen en andere watervogels die ronddobberen op het Gavermeer. Afspraak om 8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling of om 9.15 u. ter plekke (parking zuid in de Eikenstraat - bij de molen). Breng warme kledij, laarzen, verrekijker en vogelgids mee. Meer info bij Wim Marichal (0476/307.762).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 10 maart vanaf 9 u. (12 u.)

Zie familiewerkdag 13 januari.

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

• Zondag 10 maart om 14 u. (16 u.)

Kom zondag eens wandelen in de Swal, want er is altijd wel wat te beleven. Met wat geluk zien we zelfs de eerste lentebloeiers! Daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klyteput'.

Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

activiteitenkalender

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

· Zondag 17 maart om 9 u.
(12 u.)

Zie 13 januari.

Voorjaarswandeling in 'De Kleiputten'

Roeselare

· Zondag 17 maart om 10 u.
(11.30 u.)

Voor het eerst dit jaar zwaaien de reservaatspoorten wijd open. Neem een voorjaarsduik in De Kleiputten! Samen met gidsen Johan en Michael kan je kennis maken met tientallen wintertalingen. Die vormen hier al koppeltjes voor ze naar hun noordelijk gelegen broedgebieden trekken. Samen met hen zijn ook de andere eendensoorten en de dodaarden op vrijersvoeten. Met wat geluk zijn we getuige van hun aanstekelijke baltsge- drag. Vele zangvogels, blijvers of trekkers, laten zich evenmin onbetuigd. En er is het gezoem van vroege hommelsonin- ginnen, die zich gulzig tegoed doen aan het gele stuifmeel van de overvloedige wilgenkatjes. Test je kennis van vogel- zang of geniet gewoon van de eerste bloesems en de bijzondere sfeer in dit ontwakende moerasgebied. Wie krijgt er geen kick van om een zondagmorgen zo boeiend in te zetten?

Afspraak op de parking van De Klei- putten in de Babilliestraat in Rum- beke (Roeselare). Laarzen wenselijk. Meer info bij Michael Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. stad Roe- selare & SLS 't West-Vlaamse hart

"Jawadde, een padde!" - amfibieënactiviteit voor jonge gezinnen

Roeselare

· Zaterdag 30 maart vanaf 13.30 u.
(16.30 u.)

In 2018 werd op initiatief van Tom Coussens, begeleider op het internaat van MPI Campus Sterrebos en gedreven me- dewerker van de Roeselaarse amfibieënwerkgroep, een poel gegraven op het domein van het MPI. Intussen is de poel uitgegroeid tot een

volwaardige biotoop waar heel wat am- fibieën hun gading vinden. Voor deze editie van "Jawadde, een padde" zijn we dan ook graag te gast op Campus Ster- rebos.

In en rond de poel sta je oog in oog met kikkers, padden en salamanders. Aan de hand van zoekkaarten leer je deze die- ren herkennen en zoek je uit wat ze no- dig hebben om te overleven.

Deze poel heeft een heel grote educa- tieve waarde voor de leerlingen van het MPI. Ze leren er van heel dichtbij alle leven in het water kennen. De leerlingen die er op internaat zitten, helpen ook bij de jaarlijkse amfibieënoverzet. We luis- teren graag naar hoe zij dit ervaren.

Iedereen, zeker gezinnen met jonge kin- deren, zijn van harte welkom op deze gratis activiteit die helemaal in het teken staat van kikkers, padden en salaman- ders. Je kan deelnemen aan verschil- lende activiteiten voor jong en oud. We voorzien zelfs een hapje en een drankje. **Afspraak vanaf 13.30 u. op GO! MPI Campus Sterrebos in Roeselare. De ingang vind je in de Kasteelstraat, te- genover huisnummer 137. Er is daar ook een ruime parking. Meer info bij Martine Lakiere (0479/780.002).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. amfibieën- werkgroep van de stad Roeselare, GO! MPI Cam- pus Sterrebos, SLS 't West-Vlaamse Hart & stad Roeselare.

Vogelgeluiden voor dummies.

Roeselare

· Maandag 1 april
om 19.30 (22.30 u.), zaterdagen
20 april
& 4 mei om 6 u. (9 u.)

Koen Leysen van Natuurpunt CVN maakt ons een avond wegwijz in de wereld van de vogelgeluiden. Daarna duiken we twee ochtenden de natuur in, onder leiding van plaatselijke gidsen, om vogels te beluisteren. Op zaterdag 20 april gaan we op verkenning in de Vierkaven in Moorslede. In dit 18 hectare grote do- mein van het Agentschap voor Natuur en Bos vind je een gevarieerd landschap met boomgaarden, gelegde hagen, loof- hout, naaldhout en weiden. Op zaterdag 4 mei maken we een boottocht op de Blankaartvijver in Diksmuide, midden de

broeken, moerasbossen en rietkragen. Deze 2 excursies in totaal verschillende biotopen staan garant voor een heel gamma aan vogels en geluiden.

Inschrijven via de site van Natuur- punt (zoektermen 'vogelgeluiden Roe- selare'). Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233).

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN i.s.m. NP CVN & NP MANDELSTREKE

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

· Zondag 14 april om 10 u.
(12 u.)

Zie wandeling 10 maart.

Start cursus natuurverkenner in Roksem (Hoge Dijken)

Oudenburg

· Woensdag 24 april om 19 u.
(22 u.)

Met de cursus natuurverken- ner maak je kennis met onze natuur in Gistel en Oudenburg. Tijdens 4 lessen en 6 uitstappen ont- dek je diverse biotopen van dieren en planten en leer je meer over natuurbe- heer en de lokale afdeling Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken. Les- gevers en gidsen dompelen je onder in een wondere wereld en nemen je mee naar unieke natuurgebieden. Er is geen enkele voorkennis vereist, alleen je enthousiasme telt!

Meer info op de volgende pagina.

Organisatie: NP GISTEL-oudenBURG & HOGE DIJKEN i.s.m. NP CVN

Cursus Natuurverkenner in Roksem (Hoge Dijken)

Vier theorielessen • Zes excursies

Met de cursus natuurverkenner maak je kennis met onze natuur in Gistel en Oudenburg. Tijdens 4 lessen en 6 uitstappen ontdek je diverse biotopen van dieren en planten en leer je meer over natuurbeheer en de lokale afdeling Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken. Lesgevers en gidsen dompelen je onder in een wondere wereld en nemen je mee naar unieke natuurgebieden. Er is geen enkele voorkennis vereist, alleen je enthousiasme telt!

CURSUSKALENDER

Woensdag 24/04	19 u.	THEORIE (1)	Kennismaking afdeling / Landschapslezen
Zaterdag 27/04	9 u.	THEORIE (2)	Biotoop: bos
Woensdag 01/05	5 u.	EXCURSIE (1)	Vroegmorgenwandeling Roksempuut (vogels)
Woensdag 08/05	19 u.	THEORIE (3)	Biotoop: water
Zaterdag 11/05	9 u.	THEORIE (4)	Natuurbeheer
Zondag 19/05	9 u.	EXCURSIE (2)	Roksempuut (algemeen)
Zaterdag 25/05	9 u.	EXCURSIE (3)	Bourgognepolders, Snipgate, Zwaanhoek
Zondag 02/06	9 u.	EXCURSIE (4)	Maskobossen (algemeen - beheer)
Zondag 16/06	9 u.	EXCURSIE (5)	Bourgognepolders (planten - beheer)
Zondag 23/06	9 u.	EXCURSIE (6)	Roksempuut (foto-initiatie)

AFSPRAAKPLAATS

Bezoekerscentrum Grote Zaagbek, natuurdomein Hoge Dijken, Oude Brugseweg 239, 8460 Oudenburg

HOE INSCHRIJVEN?

Ga naar www.natuurpunt.be/natuurverkenner_roksem.

Deelnamegeld: 60 euro voor niet-Natuurpunt-leden, 54 euro voor Natuurpunt-leden

Info/vragen? Stuur een mail naar koenraad.blontrock@gmail.com (NPGO-HD).

Natuurpunt

Gistel Oudenburg & Hoge Dijken

JNM ROESELARE

JNM, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, is een jeugdbeweging voor iedereen van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en ook zijn schouders niet ophaalt voor het milieu!

ONZE KALENDER VANAF JANUARI

PIEPERS 7 - 11 JAAR / INI'S 12 - 15 JAAR / GROTEN 16 - 26 JAAR

ZO 13 JAN

ZA 26 JAN

VR 1 FEB

ZO 3 FEB

ZA 16 FEB

ZA 23 FEB

ZA 2 MAA

ZA 9 MAA

VR 29 - ZO 31 MAA

PIEP

PIEP

GROTEN

IEDEREEN

INI, GROTEN

INI, GROTEN

PIEP

PIEP

GROTEN

VREDESEILANDENACTIE

HELPENDE HANDEN

ESCAPE-GAME

NAAR ZONNEGLOED

BRAAKMANTOCHT

PIEPACTIVITEIT

BODEMDIERTJES

PIEPACTIVITEIT

VORMINGSWEEKEND

Onze kalender vind je op onze website

www.jnm.be/roeselare

Contact:

Antoon Verkinderen

antoon@verkinderen.info

Robbe Cool

robbecool10@hotmail.com

EERSTE JAAR
SLECHTS 5 EURO
LIDGELD!

Like zeker ook onze Facebook-pagina om op de hoogte te blijven!

foto © Geert Lenssens

Welk soort fotografie kies jij?

Foto's nemen was nooit makkelijker dan vandaag: met een telefoon is vandaag al meer mogelijk dan met de professionele uitrusting van enkele decennia geleden. De digitale wereld bulkt van de mooie beelden. Architectuur-, mode-, pers-, reclame-, sport- en vele andere soorten fotografie: allemaal mogelijk.

Met Natuurfotografen Hoge Dijken (NFHD) richten wij ons op de natuur- en landschapsfotografie, waarbij we de gedragsregels van de 'Bond voor Verantwoorde Natuurfotografie' (BVNF) volgen. Dat betekent concreet dat we planten en dieren in hun natuurlijke milieu fotograferen, daar waar die spontaan voorkomen. Daarbij gaan we niet ingrijpen, niets manipuleren en zorgen we ervoor dat we niets verstoren. Kortom: het welzijn van je onderwerp

en zijn of haar leefomgeving is belangrijker dan de eventuele foto.

We streven ernaar om zo veel mogelijk in onze eigen natuurgebieden te fotograferen. Dicht bij huis-fotografie maakt het makkelijker om meerdere keren terug te keren voor die ene perfecte foto. De vele vogelkijkhutten in onze regio bieden je de kans om beeldvullende opnamen te maken van bijzondere gasten.

Na een tijdje fotograferen ontdek je zelf wel welke beelden jou het meest aanspreken. Je kan er natuurlijk van uitgaan dat alles al eens door iemand anders is gefotografeerd, maar door je eigen inbreng kan je je foto's toch net wat meer tot de verbeelding laten spreken.

Onder de clubleden van de NFHD zijn er verschillende fotografen die zich hebben verdiept in de een of andere tak van de natuurfotografie. Dat verklaart ook waarom je op deze bladzijden zowel planten, dieren en landschappen ziet.

Ook macrofotografie, het fotograferen op korte tot zeer korte afstand van details, word door heel wat van onze leden veel beoefend. Insecten, paddenstoelen en planten zien er heel anders uit als je ze van zo dichtbij fotografeert...

Altijd welkom bij onze club! En vanaf de eerste zondag van maart 2019 kan je de nieuwe fototentoonstelling komen bekijken in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek' (zie ook p. 23 van deze 'knotwilg'). Inkom gratis.

Freddy Cordy

Robertskruid (foto: Chris Timbremont)

Boomkikker (foto: Peter Watthy)

Eekhoorn (foto: Marc Lambrecht)

Baardmannetje (foto: Régy Goemaere)

Weerspiegeling (foto: Emmanuel Seynaeve)

Moerbrugge (foto: Erwin Deraus)

Verhuis eens een uilenbak: vijfde keer, goede keer?

In de herfst van 1997 plaatste ik een steenuilenkast in een heel oude knotwilg in ons werkingsgebied. De wilg stond in een rijtje gelijkaardige bejaarde knotwilgen, alle met uitgeholde binnenkant en opengescheurd, geen nestholtes meer biedend aan een zoekend steenuilenpaar (plaats 1).

De kast werd in het jaar 2000 voor de eerste keer bezet. Een geslaagd broedgeval waarbij drie jongen werden grootgebracht. Een tweetal jaren later, bij de jaarlijkse kuis van de kast, kreeg ik van de eigenaars te horen dat de rij wilgen gerooid zou worden. Verder wilden ze het grachtje langs die rij opvullen om de akker als één vlakte te kunnen bewerken. Op een tachtigtal meter van die rij stond nog één prachtige wilg en het was ook de enige plaats waar de kast naartoe kon verhuizen (2). Voor de eigenaars van de hoeve en bijhorende weide vormde dit geen probleem. Dit was voor mij een eerste keer dat ik een bezette kast moest verplaatsen en was

benieuwd of de vogels zouden volgen (zie *). Geen probleem, het volgende broedseizoen vond ik vier gezonde jongen in het nest.

Bij de winterse schoonmaak, eind 2007, kwamen de eigenaars opnieuw met slecht nieuws op de proppen: ze zouden een nieuw huis bouwen op de plaats waar de oude stallen stonden. De boom, waar de kast in lag, stond te dicht bij de nieuwbouw en moest weg. Geen andere opties meer op deze hoeve. Op een kleine 100 m daarvandaan, aan de overkant van de straat, was er nog een mini-hoogstamboomgaard met 4 fruitbomen en een notelaar. Ik contacteerde de eigenaar om de kast daar te plaatsen: geen probleem voor de eigenaar/groentekweker. Maar ik moest de man verzekeren dat de steenuilen niet aan zijn slapantjes zouden pikken!

Bij de verhuis van de kast inspecteerde ik de bomen. Heel oud waren ze niet, maar allemaal aangevreten door het

paard dat de boomgaard begraasde. Ik had geen keus: als ik dit broedgeval niet wou verliezen, moest de kast in één van deze bomen komen. De notelaar leek me de beste en sterkste optie (3). Blijkbaar geen probleem voor het koppel steenuilen, want ze volgden de kast naar de overzijde en in de lente van 2008 vond ik opnieuw een broedgeval, dit keer met twee jongen. Bij de controle zag ik dat de boom die weg moest aan de overkant toch was blijven staan en een knotbeurt had gekregen. Nu, 10 jaar later, staat de boom er nog steeds. De bewoners gebruiken hem nu als schaduwboom middenin hun gazon.

Een vijftal jaren geleden kreeg ik in de winter een telefoon van de eigenaar. De notelaar was omgewaaid en de man meldde mij dat de kast op de grond lag. Er zaten geen steenuilen in. Op iedere kast bevestig ik mijn telefoonnummer. Ook deze keer bewees dit zijn nut. De mensen moeten dan niet meer op zoek naar een folder met mijn adres en telefoon, wat ze ongetwijfeld toch weggegooid zouden hebben. Er zat niet anders op dan de kast 40 m verder te verhuizen naar de laatste boom die nog enigszins recht stond (4). Ook dit keer volgde het koppeltje en bleef de kast bezet.

Afgelopen winter eenzelfde scenario met melding van de eigenaar "Boom is omgewaaid". De kast stond verticaal met het invlieggat in de grond gedrukt. De man meldde me ook dat er nog een steenuil in zat die niet meer weg kon. Ik ging vlug de vogel bevrijden. De melding kwam pas twee dagen na de lichte sneeuwstorm waardoor de boom was afgekraakt, maar de vogel was gelukkig nog in goede conditie. De enige bomen die nu nog een plaats konden bieden waren de twee mooie paardenkastanjes die op het kruispunt een Mariakapel flankeren. Bij een vorige verhuis wilde ik de kast daar niet plaatsen. Veel

te dicht bij het kruispunt. Nu had ik geen keuze meer: de kast moest in één van de kastanjabomen komen. Ik plaatste de kast met het invlieggat naar de vertrouwde boomgaard en de achterkant naar de straatzijde gericht, vanwaar nu ook de controles moeten gebeuren (5). Na de laatste crash was de vertrouwde kast kapot en moest ik een nieuw kast-model plaatsen.

Nu was ik wel erg benieuwd of de vogels opnieuw zouden volgen. Een nieuwe woning na 18 jaar en alweer op een andere locatie, deze keer ook mét martersluis: dat is een hele verandering. Bij de broedcontrole eind mei 2018 waren de zenuwen ongewoon gespannen. Jawel hoor, het koppel had de nieuwe woning geaccepteerd, met weliswaar slechts één jong aanwezig, het flauwste resultaat ooit in deze kast. Toch was ik content dat de vogels voor de vierde keer trouw gevolgd waren.

De paardenkastanjes waren deze zomer aangetast door de beruchte kastanjenemie, een ziekte die ieder jaar meerdere bomen treft. Laat ons duimen dat de bomen genoeg kracht uit de gezegeerde grond halen om aan die ziekte te weerstaan. Maar er is hoop: de eigenaar van de boomgaard heeft enkele jaren geleden, in samenwerking met de provincie, vijf nieuwe bomen en een haag laten aanplanten, mét bescherming tegen het paard. Binnen een vijftal jaar heb ik terug mogelijkheden. Blijkbaar heeft de groenteteler een groen randje aan zijn landbouwershart. De kast is dus negentien jaar constant bezet geweest ondanks alle verhuizingen. Blijkbaar zijn de steenuilen wel gehecht aan hun stekje.

Tekst en foto's: Ludo Momerency

**: Uit cijfers van Vlaams-Brabant blijkt dat de gemiddelde levensverwachting van een steenuil, na overleving van de eerste winter, zo'n 4,5 jaar bedraagt. In Nederland werd zelfs al eens een steenuil van 15 jaar oud gespot, maar dat is een uitzondering. De voorbije 19 jaar hebben dus heel wat opeenvolgende generaties steenuilen in deze nestkast gewoond.*

De uilenbak in de boomgaard, na de vierde verhuis.

Hopelijk kan de uilenbak hier wat langer blijven hangen...

INTELLIGENT WONEN BVBA
 STATIESTRAAT 63 - LICHTERVELDE
 0475 346 737 - WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

INTELLIGENT WONEN

ALGEMENE ELEKTRICITEITSWERKEN + ZONNEPANELEN IN WONINGBOUW EN KMO
 ONTWERP • INSTALLATIE • SERVICE

Tellers gezocht voor de akkervogels in Midden-West-Vlaanderen

Akkervogels spenderen bijna hun hele leven in landbouwgebied. Typische soorten uit Midden-West-Vlaanderen zijn Kievit, Patrijs en Veldleeuwerik. Het is ondertussen ruim bekend dat deze soorten sterk achteruitgaan. De intensivering van de

landbouw is hiervan de hoofdoorzaak, samen met de versnippering van het landbouwgebied door oprukkende bebouwing. Ook veel andere soorten hebben hier last van, denk maar aan amfibieën, bijen of vlinders.

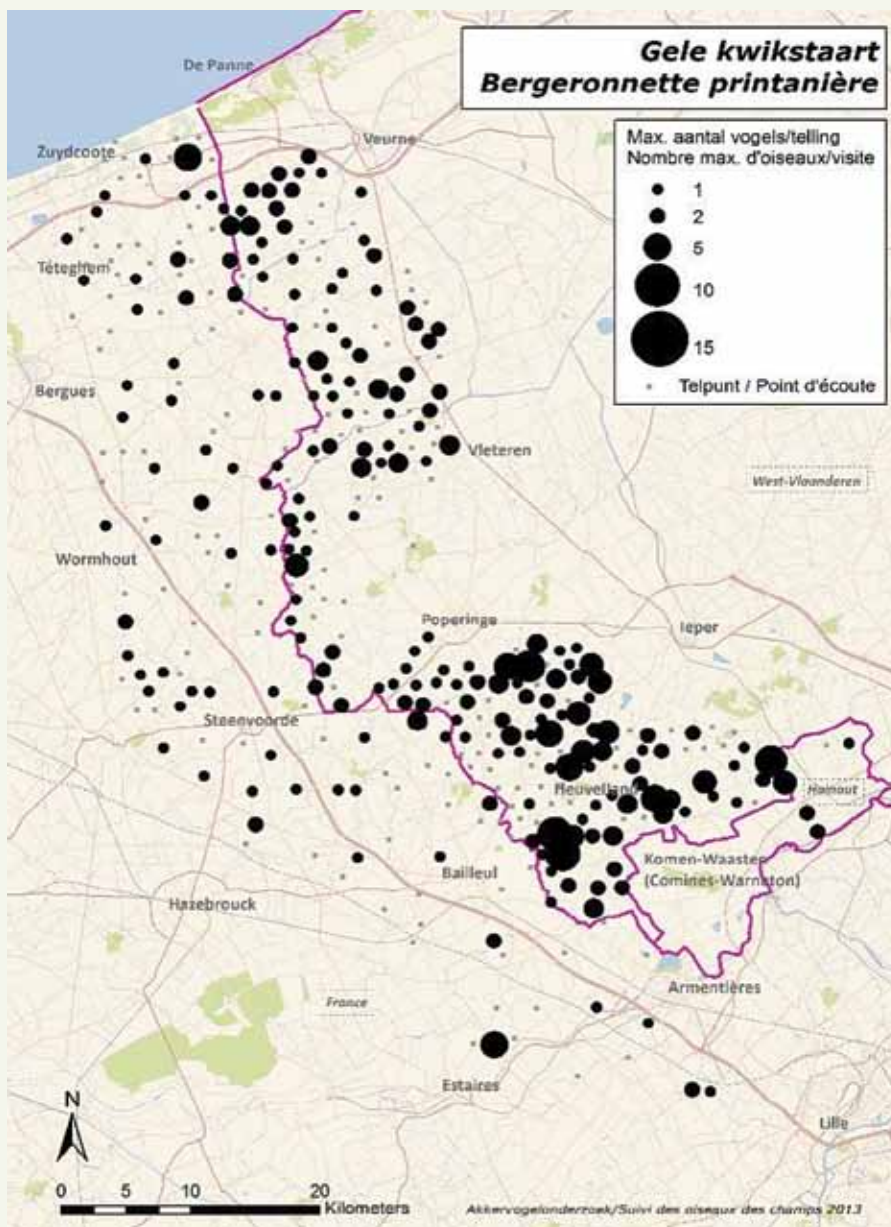
Het is niet simpel om in dit intensieve landbouwgebied akkervogels te beschermen. Het is erg duur om grond te huren, laat staan te verwerven. En die ruimte is echt wel nodig om mest- en spuitvrije zones te voorzien waar hun voedsel - insecten en zaden - welig kan en mag tieren. Dergelijke maatregelen neem je ook in die gebieden waar nog de meeste vogels zitten en waar je de beste landschappelijke kansen krijgt.

Is Midden-West-Vlaanderen echt een woestijn? De wildbeheereenheden Baekeland en 't Veld - de jagers - menen alvast van niet. Zij vinden dat er nog behoorlijke dichtheden aan Patrijzen in de regio zitten en zouden daar graag meer acties rond doen. Zij kwamen daarvoor aankloppen bij Stad-Landschap 't West-Vlaamse hart.

De plaatselijke Natuurpuntafdelingen hebben een redelijk beeld van de verspreiding van soorten als Steenuil, Veldleeuwerik en zwaluwen, maar meestal niet zo van andere typische soorten als Gele kwikstaart, Kneu of Ringmus. Zitten die er nog? En zo ja, waar zitten er het meest? Daarom zouden Natuurpunt, het Stad-Landschap en enkele WBE's volgend jaar een wat uitgebreidere vogelinventarisatie willen doen. Zo weten we waar we de prioriteiten moeten leggen.

De troeven van Midden-West-Vlaanderen zijn de kleinschaligheid van de percelen en de grote variatie aan gewassen. Veel groentenpercelen worden beetje bij beetje geoogst en 's winters staat er soms veel onkruid op.

Anderzijds is het insecticidegebruik groot, wat een rem zet op het beschikbare zomervoedsel. We beginnen met inventariseren in het werkingsgebied van de WBE's Baekeland en 't Veld, grofweg tussen Houthulst en Ruiselede, ten noorden van de agglomeraties van Roeselare en Tielt. We zoeken goede vogelkijkers

Voorbeeld van een verspreidingskaart op basis van punttellingen in 2013. De kerngebieden zijn mooi af te lezen. De Gele kwikstaart bleek beduidend algemener in dit deel van West-Vlaanderen dan in aangrenzend Frankrijk.

die via 'punttellingen' hun gebied in kaart willen brengen. Hierbij tel je vanaf een vast punt alle vogels in een straal van 300 meter, gedurende 7 minuten. We noteren ook een aantal landschapkenmerken.

Na drie bezoeken, in april, mei en juni, geeft dit een goed beeld van de algemene verspreiding en van waar de grootste dichtheden zitten. Hoe meer tijd je hebt, hoe meer punten je kan bezoeken. In 2019 zal een gelijkaardig onderzoek plaatsvinden in de Westhoek langs de grenzen met Noord-Frankrijk en West-Henegouwen om de verschillen tussen die drie regio's na te gaan. Als we hier in Midden-West-Vlaanderen hetzelfde doen, hebben we onmiddellijk een unieke vergelijkingsbasis!

Wil je graag meewerken aan een betere toekomst voor akkervogels? Herken je de meeste soorten ook op geluid? Meld je dan onmiddellijk aan als vrijwillig teller bij olivier.dochy@west-vlaanderen.be. Begin 2019 ontvang je dan verdere informatie. Op 18 januari komt Olivier dit project ook kort voorstellen tijdens de Algemene Vergadering van Natuurpunt Mandelstreek.

Olivier Dochy

Natuurmedewerker provincie West-Vlaanderen

P.S.: Onlangs verscheen een themanummer van het vogeltijdschrift Natuur.Oriolus over akkervogels. Dat bundelt de bestaande Vlaamse kennis en ervaringen in verband met akkervogelbeheer. Mocht je geen abonnee zijn, maar wil je het wel lezen, dan kan je het nog nabestellen via www.natuurpunt.be/pagina/natuuroriolus-2018-themanummer-akkervogels

*De gele kwikstaart (*Motacilla flava*) is met zijn felgeel verenkleed een vrolijke verschijning in onze akkers, boomgaarden en graslanden. Maar het gaat niet zo goed met deze soort. De gele kwik staat ondertussen op de Vlaamse Rode Lijst als 'achteruitgaand'. Foto: Patrick Keirsebilck.*

demonie hout

ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647

E martine@schrijnwerkerij-demonie.be

W www.schrijnwerkerij-demonie.be

Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

WELKOM IN HET
PROVINCIAAL BEZOEKERSCENTRUM

DE BLANKAART

650 JAAR POPERINGEVAART

tentoonstelling van 2 januari tot 31 maart

DWAALLICHTJES IN HET PARK

Zaterdag 26 januari

Feeërieke avondwandeling met hapjes, drankjes en verhalen...

west-vlaanderen
die gedreven provincie

AVONDJES OVER...

Don. 7 februari: 650 jaar Poperingevaart... door Johan Gheeraert

Don. 7 maart: Natuur als bron voor mens en techniek... door Christiaan Thoen

NATUUR@ELIER VOOR KIDS

Woensdag 13 februari en maandag 4 maart

Elke dag open van 13.30 tot 16.30 uur (december tot maart).

Gesloten van Kerst tot en met Nieuwjaar.

Meer info en inschrijven nieuwsbrief op www.blankaart.be

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart

Iepersteenweg 56, 8600 Woumen, blankaart@west-vlaanderen.be - 051 54 59 48

www.blankaart.be

[f westvlaanderen](#) [ig provincie_wvl](#) [t @provinciewvl](#)

Houthandel Carpentier

Gitsbergstraat 53

8830 Hooglede-Gits

Tel. 051 20 20 04 - Fax 051 24 59 52

FIRSTSTOP
BANDENSPECIALIST

BANDEN VANDEWALLE

**Al meer dan 30 jaar
uw bandenspecialist!**

**Voor alle auto-, vrachtwagen-
& landbouwbanden**

Tel. 051 70 33 68

www.bandenvandewalle.be

Sint-Jansstraat 161 - Staden

Ma-vrij: van 8 tot 12 & 13 tot 18 uur

Zat: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op [f](#)

brochures
—
folders
—
boeken
—
doosjes

lowyck
producteur
van drukwerk

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin!
In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit
méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15 - www.vanraes.be

**Tuinsappen
Lombarts Calville**
De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

biovita
DE ANDERE SUPERMARKT

BIOLOGISCHE VOEDING – DIETVOEDING
BIO-NATUURLAGERIJ & TRAITEUR
VOEDINGSSUPPLEMENTEN – RAW & SUPERFOOD
EDUCATIEF SPEELGOED – BOEKEN – GEZELCHAPSSPELEN

Torhoutsesteenweg 179 – St-Andries Brugge – 050/395474
Maalbe steenweg 259 – St-Kruis Brugge – 050/545420
Meensesteenweg 51 – Roeselare – 051/432020
www.biovitashop.be

Renewi geeft uw afval weer energie!

renewi
waste no more

Renewi Belgium nv
Regenbeekstraat 7C - Roeselare
Tel. 051 23 20 11 - www.renewi.be

Insecten in de Swal in Koekelare

Deel 2: loopkevers van schrale natte graslanden

Naar aanleiding van de 1.000-soorten-dag van Natuurpunt Ruidenberg, die op 3 juni 2018 plaatsvond, hebben we in de Swal een onderzoek met bodemvallen gedaan. Ongeveer 10 weken lang hebben we bodemactieve insecten en andere ongewervelden ingezameld in 5 biotopen in het natuurreservaat. Het gebruikte materiaal en de methode kan je nalezen in het vorige nummer van ons tijdschrift (zie 'de knotwilg' 2018-4, p. 34 - 36).

Dat leverde heel wat interessante insecten- en spinnensoorten op. We vonden zelfs een nieuwe mierensoort voor de provincie West-Vlaanderen, de oprolmier *Myrmecina graminicola*. Vandaag bespreken we de loopkevers die tijdens dit onderzoek werden ingezameld.

Loopkevers

Loopkevers (*Carabidae*) behoren, ook in Vlaanderen, tot de best bestudeerde, meest populaire en meest soortenrijke ongewervelden. Wereldwijd zijn er naar schatting zo'n 50.000 soorten beschreven. Niettegenstaande dit reusachtige aantal, worden loopkevers gekenmerkt door een doorgaans gelijkaardig bouwplan. In de loop van hun evolutie zijn opvallende morfologische aanpassingen slechts beperkt opgetreden.

Ondanks deze schijnbare beperking vinden we loopkevers in vrijwel alle terrestrische ecosystemen. De speciale eisen die ze vaak stellen aan hun habitat lijken vooral een weerspiegeling van ecofysiologische aanpassingen. Vooral microklimatologische factoren - bepaald door reliëf, bodem en vegetatiestructuur, eerder dan door de exacte soortensamenstelling van het plantendek - zouden als signalen dienen bij de habitatkeuze. Loopkevers zijn vaak geschikte ecologische indicatoren omdat ze op een gestandaardiseerde manier kun-

nen bemonsterd worden door middel van bodemvallen.

De meeste loopkevers zijn predators, hoewel er zich ook een aantal met aas, planten of zaden voeden. Ze verplaatsen zich bij voorkeur lopend op het bodemoppervlak. Een beperkt aantal soorten heeft een gravende levenswijze (soorten uit de geslachten *Clivina* en *Dyschirius*), klimt in de vegetatie of vliegt rond tijdens de dagelijkse activiteiten, zoals voedsel verzamelen, een partner zoeken of ontsnappen aan vijanden.

Regelmatige dispersie door vliegactiviteit treedt slechts bij een beperkt aantal soorten op en zou vooral in verband staan met habitatwisseling of kolonisatie. Dit is onder meer het geval voor oeversoorten bij het optreden van overstromingen. Binnen deze keverfamilie bestaat een grote variatie in het dispersievermogen. Er zijn grote verschillen in vliesvleugel- en vliegspierontwikkeling, vaak ook binnen soorten, wat een bijkomend boeiend kenmerk is voor onderzoek (zie Desender, 1989).

Uit ons land kennen we tot nu toe 410 soorten loop- en zandloopkevers. Sedert de eerste verzamelingen, die dateren van 1850, werden al een 370 soorten in Vlaanderen waargenomen. Hierbij zijn er een 15-tal dwaalgasten.

Een groot aantal loopkevers is de laatste decennia helaas bijzonder zeldzaam geworden, sterk bedreigd of zelfs uitgestorven in ons land. Op basis van de bestaande uitgebreide collecties en recent grootschalig ecologisch onderzoek, verscheen er enkele jaren geleden een gedocumenteerde Rode Lijst voor Vlaanderen (Desender et al., 2008a & b). Hieruit blijkt dat meer dan de helft van de soorten in mindere of meerdere mate bedreigd is, of reeds is uitgestorven.

Resultaten

In totaal werden in de Swal 42 soorten loopkevers gevonden. Een volledig overzicht van welke soorten er werden gevonden, is te zien in de tabel op pagina 37. In totaal werden 2.660 loopkevers ingezameld.

In bodemval C1, aan de rand van de rietkraag, werden maar liefst 25 verschillende soorten aangetroffen. Samen met bodemval C2 geeft dit voor station C 27 soorten loopkevers, de hoogste diversiteit. In de beide bodemvallen van station E, bij de houtwal, werden telkens slechts 9 soorten gevonden.

Rode Lijst-soorten

Er werden maar liefst 4 soorten gevonden die op de Vlaamse Rode Lijst als zeldzaam genoteerd staan: de bruine bontloper *Acupalpus brunnipes* (Sturm, 1825), de kopergroene snelloper *Agonum viridicupreum* (Goeze, 1777), de zwartsprietfluweelloper *Chlaenius nigricornis* (Fabricius, 1787) en de tweevleksmalkop *Panagaeus bipustulatus* (Fabricius, 1775).

Bruine bontloper, *Acupalpus brunnipes* (3,5 mm groot)

Deze soort werd in de 3 bemonsterde graslanden aangetroffen. Dit is een soort van oevers die voorkomt tussen dood plantenmateriaal en in mossen, vaak veenmos (*Sphagnum* sp.). Vandaar dat hij tot de categorie van loopkevers behoort met een habitatpreferentie voor natte heide en hoogveen. De soort heeft een voorkeur voor pioniersmilieus, schrale graslanden en vennen. In Nederland is ze vrij zeldzaam, maar in Vlaanderen komt ze iets algemener voor.

Kopergroene snelloper, *Agonum viridicupreum* (9 mm groot)

De kopergroene snelloper werd in 3

stations gevonden; graslanden B en D (telkens 1 exemplaar) en dan in beide bodemvallen in de rietkraag (10 individuen). De soort komt voor op natte plaatsen, vooral aan slibrijke oevers en in natte graslanden met kwel. De soort is in Nederland niet algemeen. Bij ons werd ze de laatste 20 jaar meer en meer gevonden. Volgens Turin (2000) is deze soort bedreigd door verlaging van de grondwaterstand en het verdwijnen van kwalitatief goede moerasbossen. Ze is wellicht een goede indicator voor de kwaliteit van natte, schaduwrijke beekoevers en broekbossen met wisselende waterstand.

Zwartsprietfluweelloper, *Chlaenius nigricornis* (11 mm groot)

Van de zwartsprietfluweelloper werd één vrouwtje gevonden in station A. Deze soort komt voor in vochtige, dichtbegroeide plaatsen zoals slootkanalen, beekranden en randen van poelen. In West-Vlaanderen is het een eerder zeldzame verschijning. De soort wordt wel veel gevonden langs de Schelde en haar achterliggende meersen en natte graslanden. Volgens Turin (2000) ligt de grootste bedreiging voor deze soort in de verdroging van vochtige graslanden ten gevolge van drainage of de regulatie van rivierwaterstanden, en door de instroming van meststoffen in natte graslanden. Daarom wordt de soort ook aangehaald als bruikbare indicator voor goede condities van natte graslanden.

Tweevleksmalkop, *Panagaeus bipustulatus* (7 mm groot)

We verzamelden één mannetje van de tweevleksmalkop in grasland D. Dit is een soort van droge, zandige plaatsen zoals duinbiotopen en stuifzand, maar deze soort komt vooral voor in droge schrale graslanden en ook in aan de zon geëxposeerde lemige of kalkhoudende bodems. Dit is een soort van niet te droge en onbemeste graslanden. Volgens Turin (2000) vormen bemesten en het dichtgroeien van open terreinen en graslanden de belangrijkste bedreiging voor deze soort.

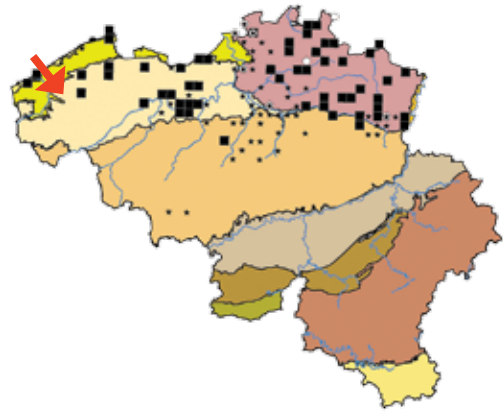

Foto en verspreidingskaart van de Bruine bontloper,
Acupalpus brunnipes (3,5 mm groot).

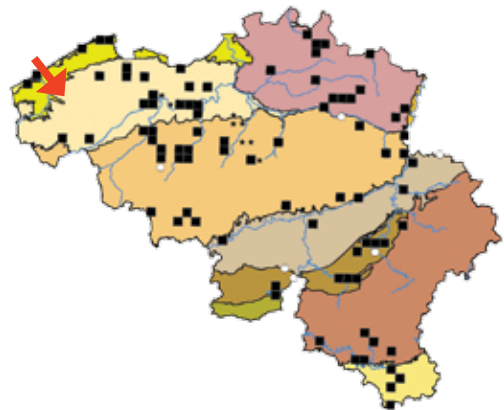

Foto en verspreidingskaart van Kopergroene snelloper,
Agonum viridicupreum (9 mm groot)

Foto en verspreidingskaart van
de Zwartsprietfluweelloper, *Chlaenius nigricornis*
(11 mm groot)

Habitatvoorkeur van de aangetroffen loopkeversoorten

Wanneer we de habitatvoorkeur voor Vlaanderen (Desender et al. 2008a & Muilwijk et al., 2015) van de hier aangetroffen loopkeversoorten bekijken, zien we dat 61 % van de aangetroffen soorten een voorkeur hebben voor natte habitats: oevers van stilstaande waters (19%), vochtige graslanden en habitats (40%) en moerassen (2%). 33 % van de soorten zijn typisch voor droge graslanden en habitats.

Opvallend is dat de veelkleurige kielspriet *Poecilus versicolor*, die met 1.959 individuen en 74% van alle ingezamelde individuen, in Vlaanderen opgelijst staat als soort van eerder eurytope droge graslanden. Toch wordt deze soort ook aangetroffen in nattere graslanden, tot zelfs akkers. De enorm hoge aantallen van deze laatste soort wijzen op een gezond, eerder nat grasland met voldoende voedsel voor loopkevers, die op hun beurt dan weer voedsel zijn voor vogels en kleine zoogdieren.

Conclusies en toekomstig onderzoek

In de Swal in Koekelare vonden we een zeer diverse en soortenrijke loopkeverfauna. We vonden er vooral soorten van natte graslanden, waaronder enkele zeldzame soorten die een goede indicator zijn voor onverstoorte niet bemeste natte graslanden. Ook bijzondere soorten voor eerder droge graslanden werden er gevonden.

Het ondertussen langdurig gevoerde maaibeheer lijkt een gunstige impact te hebben op de loopkeverfauna. Enkele indicatorsoorten kunnen gebruikt worden om het beheer verder in de toekomst te toetsen.

In een volgend nummer van dit tijdschrift bespreken we de resultaten van de spinnen die werden ingezameld.

Wouter Dekoninck, Marc Van Kerckvoorde,
Lut Van Nieuwenhuysse, Léon Baert, Filip Declerck
& Sarah Defoort

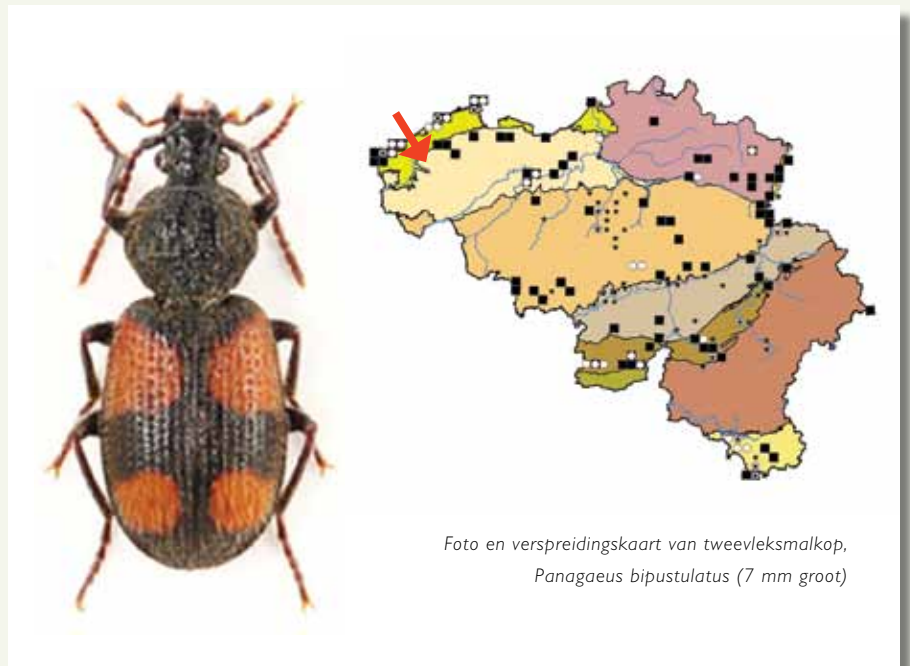

Foto en verspreidingskaart van tweevleksmalkop,
Panagaeus bipustulatus (7 mm groot)

Literatuur

1. DESENDER K, 1989. Dispersal and ecology of carabid beetles in Belgium: an evolutionary approach. Studiedocumenten van het KBIN. Volume 54. Royal Belgian Institute of Natural Sciences, Brussels, Belgium
2. DESENDER K, DEKONINCK W & MAES D m.m.v. CREVECOEUR L, DUFRÊNE M, JACOBS M, LAMBRECHTS J, POLLET M, STASSEN E & THYS N, 2008a. Een nieuwe verspreidingsatlas van de loopkevers en zandloopkevers (Carabidae) in België. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2008 (INBO.R.2008.13). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek & Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Brussel.
3. DESENDER K, DEKONINCK W & MAES D, 2008b. An updated Red List of the ground and tiger beetles (Coleoptera, Carabidae) in Flanders (Belgium). Bulletin van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Entomologie, 78: 113-131.
4. FELIX R, MUILWIJK J, DEKONINCK W & DESENDER K. 2010. Lijst met Nederlandse namen van loopkevers (Coleoptera: Carabidae) van België en Nederland. Entomologische Berichten Amsterdam, 70: 128-139.
5. MUILWIJK J, FELIX R, DEKONINCK W & BLEICH O, 2015. De loopkevers van Nederland en België (Carabidae). Habitatvoorkeur van de gevonden soorten. Entomologische Tabellen 9, 213 pp.
6. TURIN H, 2000. De Nederlandse loopkevers, verspreiding en oecologie (Carabidae: Coleoptera). Nederlandse Fauna 3. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden, 666 pp.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Rode lijst	Aantal	Habitatpreferentie
<i>Acupalpus brunnipes</i> (Sturm, 1825)	bruine bontloper	Zeldzaam	4	Natte heide en hoogveen
<i>Acupalpus dubius</i> Schilsky, 1888	moerasbontloper	MNB	5	Oevers van stilstaand eutroof water
<i>Acupalpus meridianus</i> (Linnaeus, 1767)	akkerbontloper	MNB	1	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Agonum emarginatum</i> (Linnaeus, 1758)	glanzende snelloper	MNB	6	Oevers van stilstaand oligotroof water
<i>Agonum muelleri</i> (Herbst, 1785)	grassnelloper	MNB	12	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Agonum thoreyi</i> Dejean, 1828	rietsnelloper	MNB	1	Moerassen
<i>Agonum viduum</i> (Panzer, 1797)	groene snelloper	MNB	28	Oevers van stilstaand eutroof water
<i>Agonum viridicupreum</i> (Goeze, 1777)	kopergroene snelloper	Zeldzaam	12	Vochtige graslanden
<i>Amara aenea</i> (De Geer, 1774)	bronzen glimmer	MNB	28	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Amara communis</i> (Panzer, 1797)	veldglimmer	MNB	72	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Amara lunicollis</i> Schiødt, 1837	gewone glimmer	MNB	105	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Amara plebeja</i> (Gyllenhal, 1810)	gewone drietandglimmer	MNB	22	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Anisodactylus binotatus</i> (Fabricius, 1787)	gewone roodkruin	MNB	87	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Bembidion assimile</i> Gyllenhal, 1810	ribbelkopriemkever	MNB	12	Oevers van stilstaand eutroof water
<i>Bembidion dentellum</i> (Thunberg, 1787)	getande priemkever	MNB	3	Oevers van stilstaand eutroof water
<i>Bembidion lunulatum</i> (Fourcroy, 1785)	kleine maanvlekpriemkever	MNB	3	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Bembidion properans</i> (Stephens, 1829)	puntglanspriemkever	MNB	10	Vochtige graslanden
<i>Bembidion tetracolum</i> Say, 1823	gewone viervlekpriemkever	MNB	5	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Calathus melanocephalus</i> (Linnaeus, 1758)	zwartkoptrandkluu	MNB	1	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Chlaenius nigricornis</i> (Fabricius, 1787)	zwartsprietfluweelloper	Zeldzaam	1	Oevers van stilstaand eutroof water
<i>Clivina collaris</i> (Herbst, 1784)	akkergraver	MNB	2	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Clivina fossor</i> (Linnaeus, 1758)	roodbruine graver	MNB	15	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Dyschirius globosus</i> (Herbst, 1784)	dwergravertje	MNB	9	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Harpalus latus</i> (Linnaeus, 1758)	breedkopkruiper	MNB	1	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Harpalus rufipes</i> (De Geer, 1774)	roodpoothalmkruiper	MNB	3	Ruigten en akkers
<i>Loricera pilicornis</i> (Fabricius, 1775)	borstelspriet	MNB	6	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Nebria brevicollis</i> (Fabricius, 1792)	gewone kortnek	MNB	24	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Notiophilus substriatus</i> Waterhouse, 1833	oeverspiegelloopkever	MNB	2	Droge schrale graslanden
<i>Oxypselaphus obscurus</i> (Herbst, 1784)	smalhalssnelloper	MNB	4	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Panagaeus bipustulatus</i> (Fabricius, 1775)	tweevleksmalkop	Zeldzaam	1	Droge habitatten (stenotopie soorten)
<i>Poecilus cupreus</i> (Linnaeus, 1758)	koperen kielspriet	MNB	27	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Poecilus versicolor</i> (Sturm, 1824)	veelkleurige kielspriet	MNB	1.959	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Pterostichus anthracinus</i> (Illiger, 1798)	oeverzwartschild	MNB	11	Oevers van stilstaand eutroof water
<i>Pterostichus diligens</i> (Sturm, 1824)	gladde zwartschild	MNB	6	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Pterostichus melanarius</i> (Illiger, 1798)	gewone zwartschild	MNB	3	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Pterostichus minor</i> (Gyllenhal, 1827)	moeraszwartschild	MNB	54	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Pterostichus nigrita</i> (Paykull, 1790)	moerasboszwartschild	MNB	76	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Pterostichus strenuus</i> (Panzer, 1797)	gepunteerde zwartschild	MNB	13	Droge habitatten (eurytope soorten)
<i>Pterostichus vernalis</i> (Panzer, 1796)	groeftarszwartschild	MNB	12	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Stenolophus mixtus</i> (Herbst, 1784)	zwarthalsglansloper	MNB	8	Oevers van stilstaand water
<i>Stenolophus teutonius</i> (Schränk, 1781)	tweekleurige glansloper	MNB	3	Vochtige habitatten (eurytope soorten)
<i>Trechus obtusus</i> Erichson, 1837	gewone boogkever	MNB	3	Droge habitatten (eurytope soorten)
Totaal aantal soorten			42	
Totaal aantal individuen			2.660	

MNB = momenteel niet bedreigd, eurytoop = voorkomend op een grote verscheidenheid aan plaatsen
eutroof = rijk aan voedingsstoffen, oligotroof = arm aan voedingsstoffen

ZORG VOOR DE NATUUR PLAATS EEN FIJNSTOFFILTER

FIJNSTOFFILTER - POLVO (OEKOTUBE)

Broucke investeert voor een betere luchtkwaliteit in België. Door de fijnstoffilter van Oekotube kunnen we 95% van het fijnstof uit de rook filteren via ionisatie. Ontdek waarom een Polvo fijnstoffilter van Oekotube een must is voor uw haard.

HOE WERKT DE FIJNSTOFFILTER?

De Polvo fijnstoffilter (Oekotube) werkt op basis van ionisatie. Een elektrode in het rookkanaal, die verbonden is met het Oekotube-toestel, zorgt door middel van een elektronisch, magnetisch veld ervoor dat alle fijnstofdeeltjes tegen het rookkanaal gefixeerd worden. Zelfs de kleinste deeltjes (PM1) worden uit de rook gehaald.

- Het verbruik van dit Polvo fijnstoffiltertoestel is verwaarloosbaar: 30 W bij gebruik en 1 W in de stand-by fase.
- Via dit fantastisch toestel worden er 95% van de fijnstofdeeltjes uit de houtrook gehaald.

VOORDELEN POLVO FIJNSTOFFILTER (OEKOTUBE)

De Polvo fijnstoffilter, beter bekend onder de naam Oekotube, heeft veel voordelen in vergelijking met standaard fijnstoffilters:

- Het creëert geen trekvermindering voor uw schouw, want het enige dat zich in uw rookkanaal bevindt is een elektrode van 1,6 m.
- Het filtert fijnstof efficiënter dan goedkopere fijnstoffilters. Met de Polvo / Oekotube filter zal 95% van de fijnstofdeeltjes uit uw rook verdwijnen.
- Gemakkelijk in onderhoud. De schoorsteenborstel kan gemakkelijk de elektrode aan de kant duwen zodat uw rookkanaal perfect kan gekuist worden.
- Weinig verbruik: 30 W wanneer de fijnstoffilter werkt en 1 W in de stand-by fase is. Het toestel zal bij detectie van warmte automatisch aanschakelen.
- De filter kan worden gebruikt voor een toestel tot 40 kW.
- Er zijn geen structurele veranderingen nodig in uw woning. Onze Polvo fijnstoffilter kan bovenop uw schouw geplaatst worden.
- Alle fijnstofdeeltjes worden gefilterd, zelfs de kleinste PM1-deeltjes.

Neem
contact op
voor
meer info

BROUCKE
Tulikivi & KachelCenter

Roeselarestraat 92 | 8600 Esen | 0495 680 962
Meulebeeksesteenweg 12 | 8700 Tielt | 051 438 252

www.broucke.be

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaalijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- Tel. voorzitter: 051/589.418
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- E-mail voorzitter: pollentier.georges@outlook.com
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek

(Hooglede – Roeselare – Ledegem – Moorslede – Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be).
www.natuurpuntmandelstreek.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem – Koekelare – Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE86.9731.7610.5150

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE64.9731.7610.5352

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Fotowerkgroep Mandelstreek (NPM)

Johan Hanssens (051/309.199 - johanhanssens@fulladsl.be)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Vogelwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreek@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - ivan.bruneel@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 27 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' én het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakkiet met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids.

Woon je in Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 27 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden.

Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door Gitsdal prints, 0495/789.474

Druk door Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende

'de knotwilg' wordt gedrukt op 100% gerecycleerd papier (Circle FSC).

Opplage 2.990 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	GROENHOVE - 5580
MANDELSTREEK - 3567	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	ZWAANHOEK - 5539

Steenulenwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Zo. 13 jan.	9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 13 jan.	v.a. 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 13 jan.	9.30 u.	Roofvogeltelling per fiets	NPKGS
Zo. 13 jan.	9.30 u.	Wandeling in 'de Mote'	NPR
Vr. 18 jan.	19.30 u.	Algemene ledenvergadering & nieuwjaarsreceptie NP Mandelstreke met reisverslag Antarctica	NPM
Za. 19 jan.	16 u.	Wulpentelling in de Bourgognepolder	NPGO&HD
Za. 19 jan.	v.a. 18 u.	Spaghettivond t.v.v. aankoopproject Groenhove	NPT
Ma. 21 jan.	19.30 u.	Startvergadering paddenoverzet Roeselare	NPM
Do. 24 jan.	20 u.	Startvergadering paddenoverzet Kortemark	extern
Vr. 25 jan.	20 u.	Provinciale opleiding steenuileninventarisatie i.f.v. 'Vlaams Steenuilenproject 2020'	extern
Za. 26 & zo. 27 jan.		Het Grote Vogelweekend	NP
Za. 26 jan.	v.a. 13.30 u.	'Het Grote Vogelweekend' in het Kerselaregoed	NPM
Zo. 27 jan.	9.45 & 11.15 u.	Nieuwjaarswandeling & nieuwjaarsdrink	NPKGS
Zo. 27 jan.	13 u.	Ganzenwandeling in de IJzerbroeken	NPM
Zo. 27 jan.	v.a. 14 u.	'Het Grote Vogelweekend' op het Scheldeplein	NPT
feb. & mrt.		Paddenoverzet	NPGO&HD
Vr. 1 & za. 2 feb.	9 & 13 u.	Roofvogeltelling	NPT
Za. 2 feb.	v.a. 9.30 u.	Boomplantactie 'Warandebos'	extern
Di. 5 feb.	8.30 u.	Opstellen vanginstallatie paddenoverzet	NPT
Za. 9 feb.	8 u.	Controle slaapmuizenkasten	NPT
Za. 9 feb.	19 u.	Algemene ledenvergadering & ledenfeest	NPGO & HD
Zo. 10 feb.	v.a. 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 10 feb.	14 u.	Wandeling in het Koekelarebos	NPR
Vr. 15 feb.	19.15 u.	Kwis t.v.v. 'De Vijfwegenpoel'	NPKGS
Zo. 17 feb.	9 u.	Dagexcursie naar de Spuikom en 't Pompje	NPM
Zo. 17 feb.	9 u.	Watervogeltelling	NPT
Do. 21 feb.	20 u.	Algemene ledenvergadering NP Ruidenberg	NPR
Vr. 22 feb.	20 u.	Dia-avond 'Op ontdekkingsreis in Polen'	NPT
Wo. 27 feb.	20 u.	Algemene ledenvergadering NP Torhout	NPT
Zo. 3 mrt.	10 u.	Wandeling over het Fonteypad	NPT
Zo. 3 mrt.	10.30 u.	Opening nieuwe natuurfototentoonstelling NFHD	NPGO&HD
Zo. 10 mrt.	8.30 u.	Op zoek naar ijsvogel en roerdomp in de Gavers	NPM
Zo. 10 mrt.	v.a. 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 10 mrt.	14 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Zo. 17 mrt.	9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 17 mrt.	10 u.	Voorjaarswandeling in 'De Kleiputten'	NPM
Za. 30 mrt.	v.a. 13.30 u.	"Jawadde, een padde!" - amfibieënactiviteit voor jonge gezinnen	NPM
Ma. 1 apr.	19.30 u.	Start cursus vogelgeluiden voor dummies	NP MWV & NPM
Zo. 14 apr.	10 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Wo. 24 apr.	19 u.	Start cursus natuurverkenner in Roksem (Hoge Dijken)	NPGO&HD

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be.